

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inerati peti vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Stomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

„Nova Clemenceaujeva vlada“

V novi francoski vladi pod predsedstvom Paula Reynauda, ki vodi tudi zunanjo politiko, je Daladier vojni minister — Člani ožjega vojnega kabineta so poleg predsednika vlade in vojnega ministra še podpredsednik vlade ter ministri za vojno mornarico, letalsvo in oboroževanje

Pariz, 22. marca. i. Po enodnevni pogajanji z zastopniki raznih strank in političnih skupin, je včeraj kmalu po 13. bivši finančni minister Paul Reynaud zaključil svoje razgovore in sestavil novo vlado, ki se je že popoldne pod njegovim vodstvom predstavila predsedniku republike Lebrunu. Nova vlada je sestavljena takole:

Paul Reynaud (rep. zveza) ministriški predsednik in zunanji minister;
Daladier (rad. soc.) narodna obramba in vojska;
Chaumemps (rad. soc.) državni minister in podpredsednik vlade;
Campinchi (rad. soc.) vojna mornarica;
Laurent Eynac (demokrat-levičar) letalsvo;
D'Autry (tehnik) oboroževanje.

Navedeni ministri tvorijo ožji vojni kabinet. Ostali resori so razdeljeni:

Serol (soc.) pravosodje;
Lamoureux (rad. soc.) finance;
Henry Roy (demokrat-levičar) notranje zadeve;
Rollin (dem. zveza) trgovina;
Mandel (neodv. rep.) kolonije;
Sarraut (rad. soc.) prosveta;
Squeuille (demokrat-levičar) poljedelstvo;

Monnet (soc.) blokada;
De Monzie (soc.) javna dela;
Pomaret (soc. unija) delavski minister;
Julien (rad. rep.) pošte in telegraf;
Frossard (soc. unija) propaganda;
Riot (demokrat-levičar) trgovinska mornarica;
Heraud (mezavis. republ.) zdravstvo;
Riviere (soc.) pokojnine.

Novi državni podtajniki so: Champetier de Ribes, zunanje ministrstvo; Dudois, vojno ministrstvo; Grandmaison, vojna mornarica; Menie in dela Grange, letalsko ministrstvo; Blanche, trgovinska mornarica; Laniel, finančno ministrstvo; Fevrier, propagandno ministrstvo; Albertin, delavsko ministrstvo; Jacquinet, notranje ministrstvo; Schuman in Thellier, poljedelstvo in Hachette, narodno gospodarstvo.

Vojni kabinet tvori poleg predsednika vlade ministri Daladier, Chaumemps, Campinchi, Laurent Eynac in D'Autry. Vojni kabinet bo zasedal trikrat na teden. Poleg tega je ustanovljen še poseben gospodarski komite, ki bo zasedal pod predsedstvom ministrskega predsednika enkrat na teden. Pripadajo mu finančni minister Lamoureux in minister za kolonije Mandel.

Nova vlada se je sestala danes ob 10. na prvo sejo v ministrskem predsedstvu, nato so pa odšli člani v Elizejsko palačo, kjer so prisegli in kjer so imeli posebno sejo pod vodstvom predsednika republike Lebruna. Ob 15. se bo vlada predstavila parlamentu in bo hkrati podala svojo deklaracijo.

Novo vlado je javnost najugodnejše sprejela in splošno sodijo, da je eden najmocnejših kabinetov, kar jih je bilo kdaj v Franciji. Primerjati se ga da s Clemenceauovo vlado med svetovno vojno. Kakor naglašajo francoski tisk, je naravnost simbolično tudi dejstvo, da je njen program isti kakor Clemenceaujev, namreč vojna do skrajnosti in do popolne zmage! Simbolično je tudi dejstvo, da šteje ta kabinet prav tako kakor Clemenceaujev 22 članov.

V novi vladi so razen skrajne desnice zastopane skoraj vse stranke, a gotovo je najbolj pomembno dejstvo, da se je Reynaudu posrečilo pridobiti za vstop v vlado tudi socialiste, ki so dobili tri resore in mesta treh državnih podtajnikov. Od nove vlade pričakujejo, da bo njeno poslanstvo še bolj učinkovito in ekspedientno in da bo zastavila vse sile za zmago Francije v sedanjih vojni.

Sestava nove vlade v političnem pogledu

Pariz, 22. marca. AA. (Havas). Reynaudova vlada je 107. vlada tretje republike. Vlada ima 22 ministrstev in 13 podtajništva, tako da šteje 35 članov. V Reynaudovo vlado je stopilo 9 senatorjev in 24 poslancev. Dva člana vlade sta izven parlamenta in to minister za oboroževanje Dautry ter državni podtajnik za oboroževanje Manier. Oba sta znana strokovnjaka. V političnem oziru je Reynaudova vlada sestavljena sledeče: pet radikalnih socialistov (Daladier, Campinchi, Lamoureux, Julian in Ducos), šest socialistov (Serol, Monnet, Riviere, Fevrier, Albertin in Blanche), trije republikanski nacionalisti (De Monzie, Pomaret in Frossard), šest članov republikanske levičarske zveze in neodvisnih radikalov (Reynaud, Rollin, Thellier, Heraud, Jacquinet in Laniel), dva neodvisna republikanca (Mandel in Pineli), ter dva člana demokratske ljudske stranke (Chumann in Lacour Grandmaison), senatu pripadajo Chaumemps, Roy, Queille, Eynac, Sarraut, Rio, (demokratska radikalna levičar) La Grange in Asset, (republikanska unija) ter Champetier de Ribes (glavna stranka).

Pariz, 22. marca. AA. (Stefani). Poslanec Lacour Grandmaison, ki je bil imenovan za državnega podtajnika za vojno mornarico, je podal ostavko.

Novi finančni minister Lamoureux se je rodil leta 1888. Po poklicu je odvetnik ter znan strokovnjak za gospodarska finančna vprašanja. V Briandovi vladi je bil leta 1926 prosvetni minister, v Chaumempsovi vladi leta 1930 kolonialni minister, v prvi Daladierovi vladi leta 1933 minister za proračun, v drugi Daladierovi vladi minister za kolonije in v drugi Chaumempsovi vladi minister za delo. V drugi Doumergueovi vladi je bil trgovinski minister.

Minister za letalsvo Laurent Eynac se je rodil leta 1886. V svetovni vojni je bil letalski častnik. Bil je najprej podtajnik za letalsvo, nato pa minister istega resora v več vladah. V Poincaréjevi vladi je bil prvi minister tega resora, nakar je bil poštini minister in nazadnje v Sarautovi vladi trgovinski minister.

Frossard se je rodil leta 1889. je znan novinar, bil je doslej minister za delo in minister brez listnice. V Blumovi vladi je bil minister za propagando ter nato minister za zgradbe, kar je ostal tudi v Daladierovi vladi.

Minister za blokado Monnet se je rodil 1898, bil je minister za poljedelstvo v prvi Blumovi vladi. Isti resor je obdržal tudi v drugi Blumovi vladi.

Pravosodni minister Serol se je rodil 1877, po poklicu je odvetnik. V drugi Blumovi vladi je bil minister za delo.

Minister za trgovino in industrijo Rollin se je rodil 1879. Bil je minister za trgovinsko mornarico v prvi Tardieujevi vladi, nato trgovinski minister v Lavalovi vladi ter minister za kolonije v vladah Doumerguea, Flandina in Buissona.

Minister za notranje zadeve Roy se je rodil leta 1873. Po poklicu je odvetnik. V Clemenceaujevi vladi je bil komisar za preskrbo. V Flandinovi vladi je bil ministriški predsednik.

Francija odločena nadaljevati vojno do končne zmage

Široka osnova nove vlade, v kateri so razen skrajnih desničarjev zastopane vse stranke

Pariz, 22. marca. s. (Havas) V angleških političnih krogih poudarjajo k imenovanju nove francoske vlade, da je Paul Reynaud v Angliji ena najbolj popularnih francoskih političnih osebnosti. Odboravajo tudi dejstvo, da je ostal v vladi bivši ministriški predsednik Daladier. Naglašajo, da nova vlada niti od daleč ne pomeni kakršne koli oslabilosti Francije. Nasprotno je vladna sprememba v Franciji dokaz, da parlamentarni režim ni izgubil niti svojih pravic, niti svoje moči.

Obenem pa vidijo v sestavi nove vlade potrdilo, da hoče Francija še s povečano energijo nadaljevati vojno. Prvo presenečenje, ki se je pojavilo v nenadnim odstopom Daladierove vlade, je že izginilo.

Reuterjev diplomatski dopisnik poudarja, da je izšla Francija iz vladne krize močnejša nego je bila prej. Daladier je za mesto vojnega ministra posebno kvalificiran, tako z ozirom na izredno popularnost v armadi, kakor tudi z ozirom na svojo nezlomljivo energijo. Dejstvo, da se bo sedaj kot vojni minister popolnoma posvetil organizaciji oborožene sile, bo francoski armadi brez dvoma v korist.

V RUMUNJI:

Bukarešta, 22. marca. s. (Havas) V rumunjskih političnih krogih je napravila nova francoska vlada zelo ugoden vtis. Smatrajo, da se z novo vlado začne druga faza vojne. Naglašajo, da se sodelovanje Daladier-Reynaud nadaljuje in da je s tem varovana kontinuiteta zavezniške politike. Z zadovoljstvom je bilo sprejeto na znanje, da je ostal v vladi bivši ministriški predsednik Daladier. Paul Reynaud je znan tudi v Rumuniji po svoji iniciativnosti in pogumu. V dejstvu, da si je pridržal tudi senatske ministere, vidijo znak, da bo

ster za zgradbe, nato pa podpredsednik senata.

Minister za poljedelstvo Thellier je isto tako advokat.

Člani bivše Daladierove vlade, ki niso stopili v novo vlado so: Guy la Chambre, Jantin, Delbos, Bonnet in Marc Riquar (radikalni socialisti), Basse (demokratska levičar) ter Pernod (republikanska zveza v senatu) in Seris, ki ne pripada parlamentu.

Reynaud — politik in državnik

Paul Reynaud se je rodil 15. X. 1878 v Barceloneti. Po končani študiji je odprl advokaturu v Parizu. Kmalu se je uveljavil zlasti v političnih procesih, v katere so bili zapleteni francoski politiki. Leta 1919. je bil prvič izvoljen za poslanca kot pripadnik desnega krila nacionalistov. Dasi se ni sili v ospredje, se je vedno bolj uveljavljal njegov vpliv na pokrajinski tisk in na razne krajevne odbore desničarske stranke. Leta 1930. je v drugi Tardieujevi vladi prvič postal minister. Prevel je finančni resor. V nato sledeči Lavalovi vladi l. 1931. je bil minister za kolonije, v poznejšem Tardieujevem kabinetu pa minister za pravosodje, ki ga je obdržal tudi v Chaumempsovi vladi do njenega odstopa l. 1934. Pozneje je postal predsednik republikanskega centra, takozvane demokratske aliance, l. 1936. pa je to mesto odložil.

V Daladierovi vladi l. 1938. je bil Reynaud najprej minister za pravosodje, v drugi Daladierovi vladi pa je prevzel zopet finančno ministrstvo. Njegova največja zasluga je, da je po padcu režima ljudske fronte z energičnimi ukrepi zopet spravil v red državne finance in Francijo finančno tako okrepil, da je lahko mirno tvegala vojno. Reynaud je bil vedno vnet zagovornik čim tesnejšega sodelovanja med Francijo in Anglijo, prav tako pa je tudi vedno zagovarjal sporazum z Rusijo.

Sodelovanje Reynaud - Daladier se nadaljuje. Daladier ostane še nadalje na mestu vojnega ministra, ki ga zavzema že 4 leta.

Posebna značilnost in novost nove vlade je ustanovitev dveh ministrskih odborov. Predsedem je to ožji vojni kabinet. Njegova naloga bo, da koordinira vse zadeve, ki se tičejo vojne. Poleg tega je ustanovljen poseben gospodarski odbor ministrstev, ki mu pod predsedstvom ministrskega predsednika pripadajo vsi ministri gospodarskih resorjev.

Odmevi in vtisi

V ANGLIJI:

London, 22. marca. s. (Havas) V angleških političnih krogih poudarjajo k imenovanju nove francoske vlade, da je Paul Reynaud v Angliji ena najbolj popularnih francoskih političnih osebnosti. Odboravajo tudi dejstvo, da je ostal v vladi bivši ministriški predsednik Daladier. Naglašajo, da nova vlada niti od daleč ne pomeni kakršne koli oslabilosti Francije. Nasprotno je vladna sprememba v Franciji dokaz, da parlamentarni režim ni izgubil niti svojih pravic, niti svoje moči.

Obenem pa vidijo v sestavi nove vlade potrdilo, da hoče Francija še s povečano energijo nadaljevati vojno. Prvo presenečenje, ki se je pojavilo v nenadnim odstopom Daladierove vlade, je že izginilo.

Reuterjev diplomatski dopisnik poudarja, da je izšla Francija iz vladne krize močnejša nego je bila prej. Daladier je za mesto vojnega ministra posebno kvalificiran, tako z ozirom na izredno popularnost v armadi, kakor tudi z ozirom na svojo nezlomljivo energijo. Dejstvo, da se bo sedaj kot vojni minister popolnoma posvetil organizaciji oborožene sile, bo francoski armadi brez dvoma v korist.

V RUMUNJI:

Bukarešta, 22. marca. s. (Havas) V rumunjskih političnih krogih je napravila nova francoska vlada zelo ugoden vtis. Smatrajo, da se z novo vlado začne druga faza vojne. Naglašajo, da se sodelovanje Daladier-Reynaud nadaljuje in da je s tem varovana kontinuiteta zavezniške politike. Z zadovoljstvom je bilo sprejeto na znanje, da je ostal v vladi bivši ministriški predsednik Daladier. Paul Reynaud je znan tudi v Rumuniji po svoji iniciativnosti in pogumu. V dejstvu, da si je pridržal tudi senatske ministere, vidijo znak, da bo

gije za nadaljevanje vojne, ter bo dala gotovo nove impulse vojni produkciji in gospodarstvu.

V ITALIJI:

Rim, 22. marca. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše, da je kriza francoske vlade samo izraz neugodja francoskega javnega mnenja, posebno onega v področju Alp. Daladierova vlada je pretrpela neuspeh, ker je izvajala počasno in neučinkovito politiko. Tudi sovjetsko finka mirovna pogodba je prizadela udarec Franciji in Angliji, ker se jima ni posrečilo razširiti vojno poprišče na severno Evropo. Isto tako so se poslabšali izgledi spopada na Bližnjem vzhodu. To je v vsakem slučaju posledica brennerskega razgovora med Hitlerjem in Mussolinijem, kajti jasno je, da je bilo na tem sestanku ponovno naglašena važnost oziroma Rim-Berlin. Vse to je vplivalo na razpoloženje ter je zadoščevalo, da Daladierova vlada ni razpolagala z večino.

V AMERIKI:

Pariz, 22. marca. AA. (Havas). Ameriški tisk naglašava posebno hitrost, s katero je bila sestavljena nova francoska vlada ter s tem v zvezi življenjsko sposobnost demokratskih ustanov v Franciji.

»New York Herald« piše, da Berlin lahko govori o »mrku bogov«, toda demokratski režim je dovolj močan, da se lahko zoperstavi namenu Nemčije, Italije in sovjetske Rusije, kajti vse te države ne morejo izvršiti nobene spremembe vodstva, ker bi to pomenilo revolucijo.

»New York Sun« izraza priznanje Paul Reynaudu in pravi v zvezi s tem, da spremembe v Franciji niso take, da bi se spremenil tok vojnih operacij, kajti francoska in angleška vlada sta večkrat izjavili, da ne mislita odstopiti od svojih vojnih ciljev.

»Washington Daily News« piše: Zdi se, da je Nemčiji samo na tem, da ugotovi, da je v Franciji nastala zmeda. Toda ne smemo pozabiti, da so Francozi združeni. Edino vprašanje, v katerem se niso strinjali, je bilo doslej to, da se vojna vodi premalo energično.

Vesti o trozvezi preuranjene

London, 22. marca. AA. V evropskih prestolnicah krožijo v zvezi z vestjo iz Stockholma, da bo Molotov za časa velikonočnih praznikov obiskal Berlin, razne verzije. V političnih krogih v Berlinu se po neki vesti, ki jo je objavil bruseljski radio, pričakuje, da bo brennerskem sestanku sledila še neka druga važna diplomatska demonstracija. Vendar pa so vesti o neki trozvezi med Berlinom, Moskvo in Rimom po izjavi nekega visokega nemškega funkcionarja belgijski telegrafski agenciji preuranjene.

Mussolini italijanskim Nemcem

Rim, 22. marca. i. (Havas) Predsednik italijanske vlade Mussolini je naslovil na nemško prebivalstvo Zgornje Adide (bivše Južne Tirolske), ki je pred kratkim optiralo za italijansko državljanstvo, poslanico, v kateri izjavlja, da meja na Brennerju nikoli več ne bo dajala povoda za nasprotstva med Italijo in Nemčijo, marveč bo predstavljala le črto stika med obema narodoma in državama, kakor tudi stikališče med njunima visokima civilizacijama in pomenujima revolucijama.

Na koncu poslanice poziva Mussolini Adizance, naj postanejo zvesti Italijani ter jim zagotavljajo, da jim nikoli več ne bo treba zapustiti svoje sedanje zemlje, niti ne bodo kdaj preseljeni v kako drugo pokrajino Italije oziroma italijanskega imperija.

Naloge zavezniške vojske na Bližnjem vzhodu

Iz razgovora z glavnim poveljnikom britanskih vojskih sil v Orientu

London, 22. marca. AA. (Router). Londonski radio je prenesel razgovor, ki ga je dal nekemu ameriškemu novinarju sir Archibald Wavel, glavni poveljnik britanskih sil na Bližnjem vzhodu. General je izjavil:

Ta britanska armada ima še čez 100.000 moč, ravna pa še silajno letalsvo. Del te armade je stano v Egiptu, drugi pa v Palestini in je izpostavljena s francosko vojsko silo v Siriji, ki je več kakor dvakrat večja, številsko moč teh sil zagotavlja.

Prva dolžnost teh sil je v tem, da ščitijo Suedski prekop, njihova druga dolžnost pa je v tem, da branijo petrolejska polja v Iraku in Iranu, in tretja dolžnost, da podpre naše zavezništvo Turke in da izpolni naše jamestva Rumuniji. Kombinirana s turško armado predstavlja ta vojska bojno silo, ki lahko postane odločilna čisto v vojni.

Iz notranje politike

ZALOSTNI POJAVI MED MLADINO

Sram nas je bilo, ko smo prečitali zadnje številke »Vihor«, glasila splitskih »Zbora« — piše »Narodni list« in nadaljuje:

V članku »Zakaj se borimo za nevtralizacijo« se zvrčala vsa odgovornost za to veliko vojno na Francijo. Med drugim je tu rečeno: Z velikim hrupom je prišel do oblasti (bivši predsednik francoske vlade Blum) in neslišno kot pošast je izginil iz vlade, toda sijajno je izpolnil poverjeno mu nalogo (t. j. poverjeno mu od »mednarodne zarote«). Stlačil je francoski narod v rov, iz katerega po besedah samega Daladiera ne more več priti.

Ti mladi gospodje pozabljajo, da so prav tako obtoževali Francijo l. 1914, ko je stopila v vojno za Srbijo, za pravice malih narodov in za ustvaritev Jugoslavije.

Članek pravi dalje: Toda narodi, ki se danes bojujejo, bodo nekega dne razmislili, zakaj so krvaveli.

Ali velja to, spoštovani mladi gospodje, tudi za Českoslovaško in Poljsko?

OSVOJITEV BREZ VOJNE

Pod tem naslovom priobčuje »Srpsko Jedinstvo«, ki ga v Banjaluki izdaja Kostja Majkić, član glavnega radikalnega odbora, članek, ki pravi:

Principova krogla je zapalila Evropo. Srbija je krvavela nad štiri leta. Njena vztrajnost v trpljenju in vojnem klanju je postala pravljica. Tako si je z orožjem, mučeništvom in krvi pridobila pravico do Bosne. In nihče ji ni od l. 1918 odrekal te pravice. Sistematično odrekanje te pravice se je pričelo šele 26. avgusta 1939. Ko so Hrvati dobili ono, o čemur niso nikoli niti sanjali, svojo prostrano banovino, so namkrat vrgli svoje poželjive poglede tudi na Bosno.

NAJ PAZIMO, KAJ DELAJO!

»Hrvatski dnevniki« piše, da boli Hrvate vsaka žalitev pravosti in pravi: Ljubimo svoj narod kot celoto in zato težko gledamo, kako se dela krivica enemu njegovemu delu (v Vojvodini!). Kot ponosen narod ne moremo trpeti ničesar, kar žali naš narodni ugled. ... Hočemo širine in zraka ne samo v banovini Hrvatski, ampak tudi v vsej državni zajednici. Pripravljeni smo nositi odgovornost za svoje delo, ne moremo pa odgovarjati za delo drugih, zlasti ne za delo, s katerim se ne strinjamo ali ki je naperjeno proti nam. Zato bi onim, ki se vedno bolj zaletavajo, resno priporočali, naj pazijo, kaj delajo.

Z isto, če ne v večji pravici bi mogli govoriti v tem tonu predvsem Srbi in sploh vsi Jugoslaveni, katerim je velika in močna Jugoslavija bolj pri srcu, kakor pa več ali manj namišljen ugled tega ali onega dela jugoslovenskega državnega naroda.

SOKOLSKA LJUDSKA UNIVERZA

Poročali smo, da je nedavno beogradska sokolska župa pokrenila akcijo za osnovanje sokolske ljudske univerze. V sredo zvečer je bila ta ideja uresničena. V sokolskem domu Sokola Matice je bilo otvoritveno predavanje. Otvoril ga je župni prosvetar Momir Sinobar, ki je pojasnil cilj te ustanove in pozdravil vse navzoče.

Otvoritveno predavanje je imel prvi podpredsednik SKJ br. Belajčić, ki je pozdravil to zamisel kot zdravo in koristno za interpretacijo sokolske ideologije in sokolskih problemov. Orisal je sokolsko ideološko oratorij in naglasil, da je jugoslovenska nacionalna misel nerazdružljiv element sokolske ideologije in sokolskega delovanja.

POLEMKA MED JUGOSLOVENSKIMI NEMCI

O priliki neke svatbe v Novih Sovah je neki nemški učitelj rekel, da bi moral mlada zakonca dati svojim otrokom namesto Starega testamenta, ki vsebuje židovska imena in nemoralno, kaj boljšega, iz česar bi se otroci naučili ljubiti nemško narodno zajednico. »Volksruff«, glasilo tako imenovanega obnoviteljskega pokreta, je poročalo, da so vsi navzoči navdušeno pozdravili ta govor ter je pripomnil, da Germani ne poznajo več sv. pisma stare zaveze.

Nemški katoliški list »Die Donau«, ki izhaja v Apatinu, odgovarja »Volksruffu« in pravi, da je to samo prežvekovanje novega nemškega pogleda na svet. List piše: Cilj takega pogrešnega in netočnega pisanja je očiten. Najprej je treba izjaviti ogorčeno mrzlojo zoper žide, potem prenesti to mrzlojo na stari testament in tako vzeti Novemu testamentu temelj, kakar M sledil uničujoči udarec vsemu krščanstvu.

MOLITEV EPISKOPA NIKOLAJA

O priliki nedelje pravoslavlja je bil v Kraljevu velik molitveni sabor, ki ga je priredilo Bratstvo narodnega pokreta krščanske zajednice. Episkop Nikolaj je v svoji molitvi rekel med drugim:

Kesamo se za grehe onih narodnih pravkov in voditeljev, ki so pozabili, da so srbski svetniki ustanovili to državo, ki je sveta zemlja in kateri so pozabili, da so prvaki in voditelji svetega in mučenškega naroda, pa so brez strahu božjega in brez ljubezni do naroda zlorabili svojo oblast v začasno narodno nesrečo, toda v večno propast in preklestvo sebe in svojega rodu.

Ob isti priliki je govoril v Vukovcu bivši minister dr. Voja Janjić, ki je izjavil — po »Politiki« — da je v Jugoslaviji nad 51% Srbov. K tej izjavi pripominjajo hrvatski listi, da bi bilo zanimivo vedeti, kako je dr. Janjić prišel do te statistike, ako ta številka ni zgolj plod gosposkega nametanja.

Nemške podmornice torpedirajo nevtralne ladje

Štirje danski parniki potopljeni — Demanti angleške admiraltete — Odlikovani letalci

London, 22. marca. s. (Reuter) Zadnje dni so nemške podmornice potopile 4 danske parnike. Poleg večeraj javljenih parnikov Bothel in Viking sta bili večeraj sporečeni še dve izgubi. V bližini angleške obale je bil v tork potopljen 1200 tonski danski parnik »Minsk«. Angleška vojna ladja je večeraj rešila 9 članov posadke, ki so bili 36 ur v čolnu na odprtem morju. 11 ostalih članov posadke pogrešajo.

V Atlantskem oceanu je nemška podmornica s torpedom potopila 1600 tonski motorni parnik »Algir«. Ladja se je potopila v 10 minutah. Pogrešajo 4 člane posadke in neko žensko, ki je bila na ladji. Ostalih 20 članov posadke je rešila neka ribiška ladja iz Aberdeena. Podmornica je ladjo torpedirala brez svarila.

London, 22. marca. s. (Reuter) K nemškemu uradnemu poročilu o napadu nemških letal na angleški konvoj preteklo sredo je izdala sinoči angleška admiralteta demanti, ki popravila večino navedb nemškega komunikacije. Admiralteta ugo-

tavlja, da ni bila nobena angleška vojna ladja, kar jih je spremljalo konvoj. Zadevni napadu, isto tako pa tudi nobeno angleško letalo. Tudi ni res, da bi bil konvoj razpršen, temveč je nemoteno nadaljeval pot. V konvoju so bile skoraj samo nevtralne trgovske ladje. Nobena izmed njih ni bila potopljena, pač pa so bile 3 poškodovane, poleg njih pa 2 angleški. Skupna tonaža poškodovanih ladij znaša 11.518 ton.

Trgovinska ladja, ki jo je v noči od srede na četrtek poškodovala v Kanalu nemška letala, je bila »Barnhill« (5400 ton). Zažigalna bomba je povzročila na ladji požar, vendar se je posrečilo ladijo rešiti in spraviti v luko.

London, 22. marca. s. (Reuter) Trem angleškim letalcem, ki so se udeležili bombnega napada na Sylt, so bila večeraj izročena odlikovanja.

Sedaj je ugotovljeno, da je pri napadu sodelovalo 49 bombnikov.

Diplomatska afera v Zedinjenih državah

Ukor ameriškemu poslaniku v Kanadi, ki se je zavzel za stališče zaveznikov v vojni

Ottawa, 22. marca. s. (Reuter) Ameriški poslanik v Kanadi Cromwell je imel pretekli tork v Toronto po radiu govor, ki je sedaj povzročil diplomatsko afero. Cromwell se je v svojem govoru zavzemal za stališče zaveznikov v sedanji vojni ter se je izrazil proti izolacijski politiki Zedinjenih držav. Dejal je, da hoče Nemčija uničiti gospodarske in socialne ustanove tudi Zedinjenih držav. Kritiziral je stališče onih Američanov, ki nečejo delati razlike med Nemčijo na eni ter Anglijo in Francijo na drugi strani. Izrazil je mnenje, da bi zmaga Nemčije v vojni pomenila

ustanovitev totalitarnih sistemov po vsem svetu.

Snoči je poslal ameriški zunanji minister Hull poslaniku Cromwellu brzojavko, v kateri pravi, da nasprotuje njegov govor splošnim instrukcijam, ki so bile izdane ameriškim diplomatom. Govor bi utegnil škodovati odnosom med Zedinjenimi državami in drugimi državami.

Doslej v ameriški diplomatski zgodovini še ni znan primer, da bi bil zunanji minister na tak način zavrnil izjave ameriškega poslanika.

Telekyjeve izjave

Budimpešta, 22. marca. AA. (MTI) Predsednik madžarske vlade grof Teleky prispel v Rim verjetno jutri. Teleky je dal sotrudiščni listu »Piccolo« izjavo, v kateri je med drugim dejal: Odnosi med Italijo in Madžarsko so iskreni in v skladnosti. Se-stanki, ki se vršijo od časa do časa med madžarskim zunanjim ministrom grofom Czakyjem in italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano, kakor tudi moje sedanje potovanje v Rim predstavljajo vrhunec dobre italijanske madžarske odnose. ki z uspehom dopolnjujejo skupne iniciative in sporazume. Grof Teleky je dodal, da ga bo v Rimu sprejel v avdienci kralj in cesar ter sv. oče.

Pred volitvami v Kanadi

Ottawa, 22. marca. s. (Reuter) Snoči je imel po radiu kanadski ministrski predsednik Mackenzie King govor, s katerim je zaključil volilno kampanjo. Izjavil je, da bo prihodnjih 5 let najtežjih in najnevarnejših v zgodovini Kanade. Varnost in obstoj Kanade, kakor tudi vseh svobodnih narodov na svetu bosta v tem času bolj ogroženi nego kdajkoli prej. Viada, ki bo v tem času vodila Kanado bo imela dvojno težko nalogo, da skrbi za vojno in za mir. Volitve v Kanadi bodo prihodnji tork.

Sovjetske dobave Ameriki

London, 22. marca. i. (Reuter) Lord Ashley je v zgornji zbornici zastavil vprašanje ministru za vojno gospodarstvo Crossu, če mu je znano, da sovjetska unija uvaža preko Vladivostoka iz Zedinjenih držav čedalje večje množice petroleja ter raznih kovin. Očitno je, da nadaljujejo te nabave kot v Nemčijo in da nadaljujejo angleška vlada proti temu nekaj ukreniti.

Ronald Cross je odgovoril, da je lani Sovjetska unija dejansko uvozila iz Zedinjenih držav več petroleja, kakor leta 1938, vendar pa lanska količina ni bila nad povprečjem iz minulih let. Res pa je, da Sovjetska unija zadnji čas nakupuje v Zedinjenih državah velike količine raznih industrijskih surovin, v prvi vrsti bakra. Te nabave so angleški vladi dobro znane in jih pazno zasleduje.

Ljubljana v postnem razpoloženju

Danes se je na živilskem trgu poznalo, da je veliki petek

Ljubljana, 22. marca. Danes naše gospodinjice niso imele več toliko dela na živilskem trgu kakor prejšnje dni. Zdej se udeležujejo predvsem črna ter »predelavajo« sirovine, ki so jih že nakupile, če so jih sploh kupovale. Zato je na trgu vladalo postno razpoloženje v dvojnem pomenu besede, ne le zaradi postnih specialitet, temveč tudi po tem, da je bilo napredaj mnogo manj blaga in da je bila kupčija slaba.

Postnega blaga je bilo danes mnogo manj kakor včasih ob velikih petkih. Ribolov na morju je še slab, na rekah pa še slabši. Posebno malo je bilo rečnih rib. Škuk sploh ni bilo napredaj. Bilo je nekaj krapov, ki so jih pa razprodali že ob 8. (po 22 din kg). Postirvi so prodajali po 40 din kg. Med morskimi ribami je bilo največ sardel po 18 in sardelice po 12 din kg navzgor. Drajžjih vrst morskimi rib je bilo le po nekaj kilogramov. Kdor pa spoštuje post in kdor ga tudi lahko spoštuje, se je lahko založil z žabjimi kraki. Toliko žabjih krakov ni bilo na našem trgu že več mesecev. Vendar se zdi, da so se Ljubljančani že zelo izneverili svojim tradicijam. Prejšnje čase so zelo čislali žabje krake, zdej pa je čedalje manj ljubiteljev te specialitete, ki baje po okusu odtehta celo najboljše piške. Toda naši meščani imajo piške očitno raje. Zato so se gospodinjice danes zanimale na trgu za perutnino, čeprav s tem ni rečeno, da bodo piščanci danes nekaterim »surogat« žabjih krakov.

Na smrt obsojen atentator

Bagdad, 22. marca. s. (Reuter) Bivši policijski inspektor, ki je pred mesecem ustrelil iraškega finančnega ministra Rustuma Haidara, je bil večeraj obsojen na smrt. Zaradi soudeležbe pri atentatu se je zagovarjalo pred sodiščem še 6 drugih oseb, med njimi 4 bivši ministri. Ti so bili sicer oproščeni soudeležbe pri atentatu, pač pa je bil bivši vojni minister zaradi razburjanja javnosti obsojen na eno leto zapor.

Angleško-nizozemski trgovinski sporazum

London, 22. marca. s. (Reuter) Enako kakor nedavno z Norveško in Dansko, je sedaj Anglija sklenila trgovinski sporazum tudi z Nizozemsko. Ustanovljena je bila posebna mešana komisija, ki bo zasedala izmenoma v Londonu in Haagu ter bo nadzorovala medsebojni trgovinski promet.

Najvišje odlikovanje maršala Mannerheima

Helsinki, 22. marca. s. (Reuter) Predsednik Kallio je odlikoval maršala Mannerheima z najvišjim finskim odlikovanjem. Moskva, 22. marca. s. (Reuter) Sinoči je tudi sovjetska vlada uradno demantirala vesti dveh stockholmskih listov, da je bila postavila sovjetska Rusija Finski nove teritorialne zahteve. Enak demanti je večeraj izdala tudi že finska vlada.

Helsinki, 22. marca. s. (Havas) Sovjetske čete bodo jutri vkrakale v Hangö. Prebivalstvo v Hangöju in okolici je tvorila doslej predvsem švedska manjšina. Po poklicu so bili ti Švedi večinoma ribiči in kmetje. Finski notranji minister je sedaj izdal na švedsko manjšino na Finskem poseben apel, da se za svoje rojake iz Hangöja čim bolj zavzame.

Ostavka poveljnika švedske vojske

Stockholm, 22. marca. s. (Reuter) Vrhovni poveljnik švedske vojske general Silvan je podal ostavko na svoj položaj. Na njegovo mesto je imenovan general Holmquist.

Kdo pozna vse težave gospodinje v teh dneh!

Da je danes veliki petek, se je poznalo tudi pri mesarjih. Nekateri stojnice so bile prazne. Kupčija je bila zelo slaba. Zdej je že pretoplo, da bi se gospodinjice zalagale s svežim mesom za več dni naprej. Zato bo živahnejša kupčija jutri. Tudi zelenjavo bodo gospodinjice jutri kupovale mnogo bolj kakor danes. Ko bi vedele, da so prodajalci zelo slabo založeni z uvoženo zelenjavo, bi jo nedvomno bolj kupovale.

V zasipnici za peso najden umorjenec

Nobenih dokumentov niti sledov niso našli, ki bi pomagali pojasniti zločin

Ljubljana, 22. marca.

Kakor je lani v avgustu razburila vest o strahotni najdbi v skednju nekega poselnika Gameljčane, tako je večeraj povzročila ogromno senzacijo tudi najdba mrliča, zakopanega v jami za peso na Kregarjevi njivi v Klečah, oddaljeni kakih 600 korakov severno od smrekovega gozdiča, poleg Vodovodne ceste. Tudi takrat v Gameljnah niso našli pri umorjencu nikakih pomembnejših stvari, iz katerih bi mogli hitro ugotoviti njegovo identiteto in je šele dolga preiskava dognala, da je bil umorjenec Hacetova žrtev, njegov pajdaš Rudolf Avpič. Pri umorjencu, ki ga je večeraj dopolne našel Kregarjev hlapec Peter Cuderman v zasipnici na njivi, prav tako niso našli orožniških nobenih dokumentov, ki bi izpričevali, za koga gre in čigava žrtev bi utegnil biti.

Hlapec Peter Cuderman, ki je hotel večeraj dopolne odpeljati nekaj pese iz zasipnice na njivi je odkopal šele tanko plast zemlje in gnojia s katerim je bila pokrita pesa, ko je naletel na nekaj mehkega ob robu zasipnice. Ko je odgrabel še nekaj zemlje, je ves preplašen prenehal z odkopavanjem, ker je videl, da je naletel na zakopanega mrliča, prislonejenega s hrbotom v Savlje št. 12., kjer je povedal o strahotni najdbi, nakar so Kregarjevi nemudoma obvestili orožnike na Ježici. Na kraju, kjer so našli mrliča, so se jele kmalu zbirati množice domačinov, ki so pridno ugibali, kdo bi bil umorjenec, vendar ga ni nihče spoznal, ker je imel obraz že močno načet in razjeden.

Iz Trsta trgovci na debelo ne morejo dobiti že nekaj dni nobene pošiljke, ker je vse blago razprodano v Nemčijo. Zato bo morda jutri tu in tam pošila uvožena solata. Gospodinjice se bodo morale zadovoljiti z domačo zelenjavo, ki je je zdej tudi že mnogo, predvsem z motovilcem. Precej je pa tudi že regrata. Upamo lahko, da bo jutri na trgu še vsega dovolj, čeprav bodo morda nekateri prodajalci že razprodali to in ono.

Ko je popoldne dospela v Kleče komisija, v kateri je bil preiskovalni sodnik dr. Dremelj ter sodna zdravnik dr. Suher in dr. Cunder, so mrliča po komisijskem ogledu odpeljali v mrtvašnico k Sv. Juriju, kjer je bila obdukcija. Sprva so domnevali, da je bil neznanec ustreljen in sicer v glavo od zadaj, obdukcija pa je pokazala, da je bil umorjen s topim predmetom, najbrže udarjen z ušesom sekire ali s kladi-vom. Rano je imel samo eno in sicer zadaj na glavi. Umorjenec je imel na sebi čedno obleko. Nosil je kratke svetlosive sportne hlače, moder pulover, moder suknjič in siv površnik iz lodna, okrog vratu pa je imel ovit šal s križastimi vzorci. Bil je gladko obrit in visoke, krepke postave. Imel je dolge, svetle, nekoliko rdečkaste lase. Pri njem so našli samo križast robcen in majhno srebrno uro na srebrni verižici ter malo žepno ogledalce, na katerega zadnji strani so upodobljeni: kralj Peter II in oba kraljeviča.

Levo roko ima umorjenec, ki je star okrog 30 let amputirano pod komolcem.

Orožniki na Ježici so takoj večeraj uvedli obširne poizvedbe, ki so pa ostale brez uspeha. O najdbi umorjenca so obvestili vse okoliške orožniške postaje, pa nikjer niso pogrešili nobenega invalida brez leve roke.

Vse kaže, da je moral biti umorjenec tuje-c, ki ga je zločinec izvalil v Kleče, kjer je najbrž v trdi zimi in seveda ponoči opravil svoj grozni posel. V jami zakopan je ležal umorjenec najbrže že kakšna dva meseca, ostal pa je dobro ohranjen baš zaradi mraza. Truplo je bilo danes položeno v grob pri Sv. Juriju v Stožicah.

Tatvina za praznike

Gornja Radgona, 21. marca Orožniški postaji v Gornji Radgoni je uspelo razkrinkati večjo in dobro organizirano tatvinsko družbo, ki se je hotela zlati za nastopajoče velikonočne praznike dobro založiti z mastjo, svinjino in vinom. Posluževala se je deževnih in temnih noči, ko so povsod vsi brezskrbno in trdno spali. V četrtek ponoči se je zglasila ta topla na domu starih zakoncev Korošca Franca in Alojzija, posestnikov na Ivanjševskem vrhu, kjer sta oba že trdno spala. Po tatvini se da sklepati, da so bile tatovom razmere na domu zak. Korošec dobro znane. Tatvinska topla je imela s seboj 16-letnega fanta, ki se je moral splaziti na streho ter skozi streho vdreti v hišo, nato pa odpreti vrata. V hiši se je postavil eden na stražo, drugi pa so odšli na delo in prebrskali vse prostore. Naložili in odnesli so s seboj vse posode masti, zaseke in mesa ter klobas, nato pa vdirli še v kletne prostore, kjer so si naložili okrog 60 litrov držeč sošček vina. Vse prostore so po tatvini zopet pri-tatvini še priznala, ker pa ni izključeno, Trdo speča zakonca (Korošec Franca je star nad 70 let, žena Alojzija pa okrog 60 let) sta opazila tatvino šele naslednji dan zjutraj, ko sta vstala in sicer po tem, da vrata niso bila zaklenjena, pri kletnih vratih pa je bila ključavnica pokvarjena. Vrednost ukradenega blaga znaša nad 3000 din.

Gornjeradgonski orožniki so takoj uvedli preiskavo. Tatvinska družba je ukradeni blago dobro poskrbela po raznih krajih. Sod-ček vina je zakopala v hlevu 1 meter globoko, kante z mastjo je zakopala v vino-gradu, kjer so letos že pričeli s kopjo, da se razkopavanje ne bi poznalo, lesene posode je pokurila, ločene potrla, mast in zaseke ter meso pa pomešala med svoje zaloge. Od aretiranih sta dva soudeležbo pri tatvini še priznala, ker pa ni izključeno, da bodo s to aretacijo odkrite še druge tatvine, se poizvedbe nadaljujejo.

Obornik g. Pahor je predložil ureditev arhiva, ki naj bi bil spravljen v tukajšnjem Sok. domu ali pa pri vodstvu v Ljubljani. Predsednica je zaključila skupščino s toplimi besedami pozivač v ostale k živahnejšemu društvinskemu delu in pridobivanju novega članstva.

Iz Celja

—c Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela je bilo 20. t. m. v evide-nici 1061 brezposelnih (903 moški in 158 žensk) nasproti 1068 (912 moških in 156 žensk) dne 10. t. m. Delo doli 6 hlapecv po 10 kuharic in kmečkih deklet, 4 služkinje, po 2 natakari in sobarici ter 1 postrežnik.

—c Sreski odbor Rdečega križa v Celju javlja, da bo samarijanski tečaj ob ponedeljkih in četrčkih od 19. do 20.30 v predavalnici v Zdravstvenem domu v Celju. Prvo predavanje bo v tork 26. t. m.

—c Ostavko je podal član mestnega sveta g. Fran Roš. Pred kratkim je podal ostavko član mestnega sveta g. Franjo Witavski, vrsta ostavk pa, kakor čujemo še ni zaljučena.

—c Mestno parno in kadno kopališče v Celju bo na veliko soboto odprto od 9. do 18., na velikonočno nedeljo in na velikonočno ponedeljek pa bo zaprto.

—c Umrla je v sredo v Liscach pri Celju 72letna zasebnica Franciška Romihova.

—c Napad in dve nesreči. V sredo ob 16. je neka ženska in njen mož napadla 37letno ženo avtoprevoznika Marijo Malejevo pred njenim stanovanjem v Gaberju pri Celju. Ženska je udarila Malejevo z neko posodo in jo poškodovala po glavi, mož napadalke pa je udaril Malejevo tako močno, da se je onesvestila. Pri podiranju drevesa se je v sredo zjutraj ponesrečil v gozdu 34letni gozdni delavec Rudolf Rakovnik s Pakre pri Vitanju. Podžagano drevo je padlo nanj ter ga močno poškodovalo po glavi in mu zlomilo desno roko. V Lokci pri Zidanem mostu je padla 40letna posestnica žena Marija Golobova doma po stopnicah in si zlomila desno nogo v kolenu. Poškodovance so oddali v celjsko bolnico.

—c Zdravniško dežurno službo za člane OUZD bo imel na velikonočno nedeljo zdravnik dr. Premšak na Cankarjevi cesti, v ponedeljek pa zdravnik dr. Mušič na Cankarjevi cesti. Dežurni zdravnik nudi pomoč samo v neodložljivih primerih, kadar je pristojni zdravnik OUZD odsoten.

—c Ordinacije v ambulatorijski OUZD v Celju bodo na veliko soboto samo od 12. do 17. pri opatijski cerkvi, v nedeljo ob 5. zjutraj pa pri cerkvi sv. Jožefa.

—c Prošnja mestne občine celjske za leto 1940-41. je finančno ministarstvo te dni odobrilo v celoti.

—c V celjski bolnici sta umrli v tork 46letna ostanica Marija Škarikova iz Lokarja pri St. Juriju ob juž. Zel. in dan-narjev sinček Fran Levonik z Lindeke pri Frankolovnem.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Petek, 22. marca: Lea, Katarina Gen.

DANASNJE PRIREDITVE

Kinematografi zaprti

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Zaprta od 21. do 23. marca

Veliki nedelja, 24. marca: Praznik cveto-skavurju. Izven. Globoko znizane cene od 16 din navzdol

Veliki ponedeljek, 25. marca: Žene na Ni-Izven. Globoko znizane cene od 16 din navzdol

Torek, 26. marca: zaprto

OPERA

Začetek ob 20. uri

Zaprta od 21. do 23. marca

Velika nedelja, 24. marca: Adriana Lecouvreur. Izven

Veliki ponedeljek, 25. marca: ob 15. uri: Pri belem konjčku. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Frasquita. Izven. Gostovanje Zlate Gjurginčeve

Torek, 26. marca: zaprto

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru. SPD in JZSS 22. III 1940

Pokljuka 1300 m: —3, jasno, mirno, 15 cm pršica na 70 podlage.

Bohinj-Zlatorog 530 m: 3, megla, 25 cm sne-ga, južen.

Dom na Komni 1520 m: —2, jasno, 5 cm pršica na 100 podlage.

Triglavsko jezero: —3, jasno, 10 cm pršica na 120 podlage.

Dom na Voglu 1540 m: —2, jasno, 5 cm pršica na 105 podlage.

Dom na Kofcah 1500 m: —1, jasno, 10 cm pršica na 50 podlage.

Valvazorjev dom 1180 m: 2, jasno, 30 cm sne-ga.

Koča na Veliki planini 1558 m: —2, jasno, 5 cm pršica na 55 podlage.

Dom na Kravcu 1700 m: —2, jasno, 5 cm pršica na 70 podlage.

Senjorjev dom 1522 m: —3, jasno, mirno, 5 cm pršica na 50 podlage.

Iz Kamnika

— Pasji kontumac. Pred dnevi se je pojavil v Kamniku stekel pes, ki se je begajoč po ulicah tepel s psi, nato pa jo je ubral proti Tuhihju. Tu je popadel celo vrsto ljudi, nakar se je posrečilo nekemu orožniku, da ga je ustrelil. Več ljudi, ki jih je ugriznil, so že odpravili v bolnico v Celje, v Kamniku in okolici pa je proglašeno najstrožji pasji kontumac. Psi morajo biti na vrvi in z nagobcnikom. Konjač, ki je bil večeraj v Kamniku je že pobral vse one pse, ki so prišli v stik s steklim psom, pa tudi vse one, ki so se potepali po cestah, tako, da se je proti domu vračal s številno pasjo družino.

— Zrebanje srečk efektne loterije Obrtnega društva v Kamniku je bilo v tork, na praznik sv. Jožefa. Za zrebanje je vladalo veliko zanimanje in je vse popoldne prisostvovalo zrebanju, ki je bilo v kinodvorani, veliko ljudi, nestrpno pričakujo-čih, kdaj se jim nasmehe sreča. Tudi Obrtno društvo samo ni imelo sreče. Ker je bilo prodanih razmeroma malo srečk, je na vse neprodane oziroma do tega dne neplačane srečke igralo društvo samo in tako upravičeno pričakovalo, da bo društvu ostal morda vsaj 1. dobiček (avto limuzina »Opel Kadet«), da bi ga potem društvo prodalo in tako doseglo vsaj nekaj čistega dobička. Toda sreča je opoteča. Avto in skoro vsi ostali dobički so bili izžrebani v korist drugih srečezev. Izid zrebanja bo objavljen v nedeljskem časopisu.

Iz Škofje Loke

— Škofjeloski Sokol in velika noč. Svojim prijateljem je pripravil loški Sokol za praznike lep program. Kino bo predvajal monumentalno filmsko remek delo »Trije mušketirji«, na velikonočni ponedeljek ob 20. pa bodo uprizorili člani sokolske družine Finžgarjevo narodno igrano Divji lovec. Pri igri sodeluje okrog 50 oseb, med od-mori bo igrala vojaška godba. Vabimo!

— Cesta zopet v redu. Kakor smo poročali, je zazijala na semanji dan v soboto v Nunki ulici, sredi ceste velika luknja, ki so jo začasno prekrili z deskami, na popravilo ceste pa so se spravili v sredo, zaradi česar je bil ves promet v Škofjo Loko usmerjen le preko Spodnjega trga. Cestejše je zdej spet v redu in promet normalen.

— Naš tujski promet v letu 1939, sestavljen pravkar številčno po škofjeloskem TPD nam nudi naslednjo sliko: Vseh letovisvarjev je imela Škofja Loka 399. Nastanjeni so bili v mestu samem, v samostanu in v deški ljudski šoli. Nočnin je bilo 6279, iz česar sledi, da se je vsak gost mudil pri nas okrog dva tedna. Pristarek od leta 1938 znaša pri zasebnikih 48, v samostanu 39, v poštinskih zvezi pa je bilo 16 dijakov manj, ko predlanskim. Nočnine so nazadovale za 431, torej je bilo povprečno bivanje gostov v letu 1939 krajše, nego sicer. Inozemci iz Rusije, Nemčije, Italije, Švice in Amerike, skupno 25 so imeli 306 nočnin. Po poklicu pa so bili naši gostje: 12 profesorjev, 3 inženjerji, 1 nad-svetnik, 2 sodnika, 3 ravnatelji, 10 učiteljev in učiteljice, 1. arhitekt, 3. gledališki igralci, 16 uradnikov in uradnic, 8 trgovcev ter 61 dijakov in dijakinj. Zasebnikov, ki po-klica niso navedli, je bilo 41.

— Ljudski smučarski tečaj v Škofje-loškem okraju poteka po določenem redu. Zanj dva tečaja sta bila v Črnom vrhu in pri Sv. Lenartu. Črni vrh ima v vsej okoliščini obilna in najlepša, pa tudi strma smučišča, ki so 31 udeležencem tečaja omogočila, da je tečaj povsem uspel. Tečajniki so se seznanili s težnjami smuče in s tehnično stranjo smučanja, zlasti še, ker ko-štrajo v Črnom vrhu v zaklonu ob napetu vrvi. Takisto uspel je tečaj pri Sv. Lenartu, 40 udeležencev, kjer imajo smučni last-nega izdelka in okrašene. V obeh tečajih so navzoči toplo izrazili željo, naj bi se po-dobni tečaji nadaljevali.

DNEVNE VESTI

— Generalna direkcija državnih železnic pristala na podražitev premoga. Pogajanja med generalno direkcijo državnih železnic in premogovniki v zadevi dobav premoga državnim železnicam so naletele na velike težave. Naši premogovniki so dobavljali in bodo dobavljali še do konca marca premog železnicam po cenah predlanskega leta. Te cene so bile nižje kakor cene v prostem prometu na domačih tržiščih. Premogovna industrija je zahvaljujuči zvišanju cen premoga za 20 do 25 odstotkov v primeri s cenami v začetku predlanskega leta. Generalna direkcija državnih železnic je pa pristala samo na 12% povišanje cen.

— Doklade državnim upokojencem. Včerajšnje »Službene novice« so objavile novo uredbu o osebnih in davčnih dokladah državnim upokojencem. Po tej uredbi pripada osebnemu dokladu po draginjskem razredu kraja, kjer upokojenec stalno biva. Draginjski razred in njegovo področje se določa po predpisih, veljavnih v tem pogledu za aktivne državne uslužbenke. Upokojencu, ki biva začasno izven svojega stalnega bivališča, pripada osebnemu dokladu po draginjskem razredu kraja, kjer začasno biva, v kolikor je ta v nižjem draginjskem razredu draginjskega razreda stalnega bivališča.

— Beg kapitala iz Slovenije in Hrvaške. Odkot kapitala iz severno zahodnih pokrajin države se še vedno ni zaustavil. Industrijska in trgovska podjetja se še vedno selijo v notranjost države, a beg kapitala iz Slovenije in Hrvaške je zadnje čase še večji. V zadnjih 6 mesecih je bilo prenesenega v središče države iz severozahodnih pokrajin okrog 250 milijonov din. Zanje čase opažajo, da ljudje iz Slovenije in Hrvaške nalagajo zelo rano kapital zlasti v nepremičninah v Beogradu. V zadnjih 6 mesecih so nakupili za nad 60 milijonov din nepremičnin v Beogradu.

— Konvencija o zaposlovanju delavstva med Jugoslavijo in Francijo podpisana. V sredo je bila na seji francoskega senata sprejeta konvencija med Jugoslavijo in Francijo o zaposlovanju delavcev. Konvencijo je že prej sprejela francoska poslanska zbornica. Nova konvencija bo že veljala za vse nadaljnje zaposlitve našega delavstva v Franciji.

— Kongres geometrov in geodetov. Letošnji kongres naših geometrov in geodetov bo v Banjaluki 24. in 26. t. m. Na velikonono nedeljo bo svečani del kongresa, potem pa pride udeleženci skupne izlete v Jajce, Crno Rijeko, Jezera in Mrkonjić grad.

— 24 vagonov hladilnikov za izvoz svežega mesa. Trgovinski minister dr. Andrija je zagotovil potreben kredit za nakup vagonov hladilnikov s posebnimi napravami za izvoz svežega mesa na večje razdalje. Iz tega kredita bo nabavljenih 42 takih vagonov. Glavna ovira v izvozu svežega mesa iz naše države je bila vprav v pomanjkanju vagonov hladilnikov.

— Izletniški vlaki ob praznikih. Na velikonono ponedeljek vozi na Gorenjsko osebni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.40 kot izletniški vlak. Za povratek je pa izletniški vlak oni, ki prihaja v Ljubljano ob 22.10. Oba vlaka, jutranji in večerni imata zvezo z Bohinjsko Bistrico in z Radečami-Planico.

— Vozna plačava. Za osebni vlak, ki odhaja na Gorenjsko ob 11.43, velja ob sobotah že nedeljska povratna karta. Ta vlak bodo gotovo radi uporabljali smučarji in turisti, ki žele že v soboto doseči kako višje ležečo planinsko postojanko, saj ima ta vlak zvezo do Radeč-Planice in do Bohinjske Bistrice.

— Konferenca banov v finančnem ministertvu. V finančnem ministertvu je bila včeraj konferenca banov s finančnim ministrom dr. Šutejem. Razpravljali so o sestavi državnega in banovinskih proračunov. Konferenca se danes nadaljuje.

— Kongres Zveze planinskih društev kraljevine Jugoslavije bo v soboto in nedeljo 30. in 31. t. m. Prvi dan kongresa z zborovanjem delegatov bo v verandni dvorani hotela Union v Ljubljani v soboto 30. t. m. ob 15. slavnostni del kongresa pa v nedeljo dne 31. t. m. ob 9. dopoldne v veliki dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Udeleženci kongresa imajo ugodnost polovične voznine pri vožnji na državnih železnicah in sicer za potovanje v Ljubljano od 28. do 30. marca in za povratek od 31. marca do 2. aprila. Na izhodišni postaji morajo kupiti celo vozno karto ter formular K-3, ki mora biti potrjen od vodstva kongresa Zveze, da velja kupljena vozovnica za brezplačen povratek. Planinci iz vseh krajev naše države so vabljani, da se udeležijo kongresa v nedeljo 31. t. m. v čim večjem številu. Člani Osrednjega društva SPD, ki bivaljo v Ljubljani, naj zanesljivo pridejo na navedeni kongres. Bolgarsko planinsko društvo bo poslalo deset planinskih tovarišev, ki se bodo udeležili kongresa, zato je nujno potrebno, da se tudi naši slovenski planinci odzovejo vabilu v čim večjem številu.

— Konec stavke krojaških pomočnikov v Zagrebu. V Zagrebu so krojaški pomočniki zahtevali povišanje plač. Ker mojstri njihovi zahtevi niso ugodili, so se odločili za stavko, ki je trajala precej dolgo. Končno je bil dosežen sporazum in krojaškim pomočnikom so bile povišane plače za 10 odstotkov.

— Razpisana služba banovinskega cestarja. Banska uprava razpisuje pri okrajnem cestnem odboru v Novem mestu službeno mesto banovinskega cestarja in sicer na banovinski cesti št. II-134 Ljubljana — Sv. Jakob — Dašnik — Litija — Polšnik — Tihoboj — Mirna od okrajne meje pri km 60.911 do km 60.000. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 30. t. m. pri okrajnem cestnem odboru v Novem mestu.

— Planinci koč SPD inajo za velikonono praznike se razpoložljiva ležišča. Zlatoreg kot izhodišče za vse ture v Triglavsko pogorje ima na razpolago 40 postelj v kurilnih sobah. Dom SPD na Komni ima sicer prijavljene številne goste, vendar bodo še na razpolago ležišča. Koča pri Triglavskih jezerih ima za praznike še 15 postelj nezasedenih. Triglavski dom na Kredarici in Staničeva koča sta oskrbovani za praznike ter je dovolj prostora za prenočevanje. Erjavčeva koča na Vršiču je oskrbovana ter razpolaga z 20 posteljami. V Domu na Kravcu bo na razpolago še 20 ležišč. Na Veliki Planini nudi koča SPD 36 ležišč. Dom v Kamniški Bistrici ima 28 prostih postelj. Predno se odločite za svoj velikonono izlet, vprašajte glede razpoložljivih ležišč še v društveni pisarni SPD, kjer boste dobili potrebne informacije.

— Tretji album planinskih slik »Iz naših gor« bo izdalo Slovensko planinsko društvo, Osrednje društvo v Ljubljani konec maja letošnjega leta. Tudi v tem albumu bo objavljenih 50 prvovrstnih posnetkov z naših planin, dela naših priznanih najboljših planinskih foto amaterjev. Album bo okras v hiši vsakega planinca. Naročniki prvega in drugega albuma bodo gotovo tudi naročili tretji album, da bodo imeli zbrane najlepše posnetke naših gor. V prednoročju bo cena izdatno nižja in sicer bodo plačali prednoročniki 50 din za komad mesto kasnejše izdatno višje knjigotrne cene. Prednoročba traja do 1. maja 1940. Planinci se naprošajo, da nemudoma naročijo navedeni album v društveni pisarni Slovenskega planinskega društva v Ljubljani, Aleksandrova c. 4-I.

— Za praznike na Gontu! Tudi v bližnji ljubljanski okolici je na izbiro lepih in prijaznih izletniških točk, ena najimikavnejših pa so gotovo Gonte, kjer stoji znano obrtniško gostišče. Gonte so dosegljive za kolesarje po dolini Ločnice skozi Medvode in dalje do Sore, za pešce pa od vseh strani, tako s Sv. Katarine od Ljubljane, kakor tudi od skorjolske čez lepi Osovnik.

— Ustanovitev starokatoliških župnij v Mariboru in Celju. Pravosodni minister je s svojim odlokom od 8. marca št. 11.913 odobril samostojno ustanovitev starokatoliških župnij v Mariboru in Celju, ker obstojajo vsi zakoniti pogoji za njihov obstoj in vzdrževanje njihovih župnikov. Nova starokatoliška župnija v Mariboru obsega področja srezov Maribor levi breg, Maribor desni breg, Ptuj, Ljutomer, Dolnja Lendava, Murska Sobota in Dravograd, nova starokatoliška župnija v Celju pa področja srezov Celje, Laško, Brežice, Šmarje pri Jelsah, Slovenske Konjice, Slovenj Gradec in Gornji grad. Področja ostalih slovenskih srezov bodo v bodoče pripadala ljubljanski starokatoliški župniji.

— Maserski tečaj v splošni državni bolnišnici v Ljubljani. Na številna vprašanja sporočamo, da tečaja s 1. majem t. l. ne bo, pač pa verjetno 1. septembra letos. Ker bo sprejem omejen, naj se interesi prijavijo neobvezno po možnosti vsaj do konca avgusta t. l. ekonomatu občne države bolnišnice v Ljubljani. Pristopnine bodo verjetno dosedane, vendar se bodo mogle dokončno določiti šele pozneje. Splošni pogoji za sprejem so najmanj 18-letna starost, 4 razredi osnovne šole in navrstvena neoporečnost. O sprejemu bo odločalo vodstvo maserskega tečaja. — Uprava splošne državne bolnišnice v Ljubljani.

— Državna hipotekarna banka kraljevine Jugoslavije, glavna podružnica v Ljubljani, na veliko soboto dne 23. t. m. ne bo poslovala. 163-n

— Prav prijetno bo iznenadila vse radijske naoročnike velikonono številka »Nasaga vala«, ki je izšla v povečanem obsegu. Na uvodnem mestu prinaša redko lepo pesem »Mati govori otroku«, ki ji sledi daljše poročilo o delovanju radijske oddajne postaje na kratkih valovih v Beogradu. Zanimiva fejtona »Zgodba o deklici Tuan-Mac« in »Dama za sosedno mizo« bosta bralcem prijetno krajšala čas. V rubriki »Radio in televizija« sledi poročila o najnovejših dogodkih na teh področjih. Pregleden članek Emila Freliha »Dirigenti ljubljanske opere« nas seznani z vodilnimi delavci našega opernega gledališča, posebno zanimivo pa je nadaljevanje reportaže »Enonadstropna Amerika« pod naslovom »Sing-Sing«, ki je objavljeno v velikonono številki. Zabavnemu in poučnemu delu sledi obširen spored oddaj vseh važnejših evropskih radijskih postaj s posebnim izveščkom najboljših oddaj za prihodnji teden. Zahtevajte še danes na ogled brezplačno številko in kaj lahko se boste odločili in naročili »NAS VALA«. Mesечно stane samo 10 din, naroča se pri upravi v Ljubljani, Knafličeva ulica 5.

— Zahteve ugodnosti za uslužbenec. Dva dni je zasedala v Beogradu redna letna skupščina Zdrženja ugodnostijskih nameščenec. Vse razprave so bile posvečene proučevanju prečitih stanovskih vprašanj. V zaključni resoluciji, ki jo je včeraj posebna deputacija izročila merodajnim činiteljem, ugotavljajo, da se mnogi delodajalci ne držijo določb o pomožnem osebu ugodnostijskih podjetij, zlasti pa ne določb po procentualni nagradi, ki bi morala v celoti pripasti nameščenec. Prav tako zahtevajo, da se spoštujejo določbe o delovnem času in da se nameščenec za nadurno delo priznajo odgovarjajoče odškodnine.

— Za zaščito otrok za slučaj vojne so darovali: Barbič Marin, Ljubljana din 50. Cinha Josip, Ljubljana din 30. Mr. Ph. Viktor Savost, Maribor din 20. Franjo Pivec, Maribor din 50. brata Moskovci, Ljubljana din 50. Potočnik in drug, lastnik J. Marinko, Ljubljana din 50. Anton Verbič, Ljubljana din 50. Franc Ks. Petek, Ljubno v Sav. dolini din 20. Učar Matevž, Bled din 100. Anton Šušteršič, Ljubljana din 50. Karl Jančič, Maribor din 50. Drogerija Gregorič, Ljubljana din 50. K. Čermelj, Ljubljana din 50. Avg. Agnola, Ljubljana din 100. Vsem cenjenim darovalcem se Unija za zaščito otrok najiskrenee zahvaljuje.

— Dobavo službene obleke je mestno poglavarstvo spet razpisalo v »Služb. listu« 23. t. m. 168-n

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo jutranja megla in hladno, čez dan deloma jasno in topleje. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu in Dubrovniku 18, na Rabu 17, v Kumburu 16, v Sarajevu 15, na Visu 14, v Mariboru, Zagrebu in Beogradu 11, v Ljubljani 10.2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767.3, temperatura je znašala 1.9.

— Nesreče. 77letni posestnik Alojz Lavrinec iz Petrovca se je davi pripeljal v škofjo Loko po kupcijskih opravkih. V škofji Loku pa je sofer zavozil v vogal neke hiše. Lavrinec je padel iz avtomobila in nezavesten obležal na cesti. Prvo pomoč mu je nudil tamošnji zdravnik, kasneje pa so ga še vedno nezvestnega prepeljali v splošno bolnico. Lavrinec je utrpel hude notranje poškodbe. — V Veliki Račni je konj ugriznil šletnega posestnika kovega sina Vinka Novaka v ustnice. — V Hribu pri Litiji je slamozeznica odrezala posestnikovemu sinčku Janju Planinška prste na levi roki. Tovaršinskega delavca Janeza Miheliča, zaposlenega v Remčevi tovarni pri Kamniku, je odbilo dvigalo in mu zlomilo desno nogo. — 68-letni posestnik Janez Bolha z Iga je doma v veži tako nesrečno padel, da si je zlomil desno roko. V bolnico so spravili tudi 12letnega sina bolniškega strežnika Antona Teršina iz Ljubljane, ki je padel med igranje in si zlomil levo ključnico.

— 36 let je ležal v zibelki. V Bartolovcu na Hrvaškem so pokopali te dni Boletka Koščaka. Pokojni je bil star 36 let in od rojstva je ležal v zibelki. Meril je samo en meter.

— Velik požar v Splitu. V sredo zvečer je izbruhnil v Splitu požar v Javnih skladiščih, v oddelku tvrdke Export, kjer predelujejo in destilirajo vino. Škoda znaša okrog 100.000 din.

— Bivši ruski general umrl kot hlapec. V sredo je umrl v vasi Sikirevcu blizu Djakova bivši ruski carski general Maksim Skoljnikov, star 67 let. 20 let je služil za hlapca pri kmetu Rakitiću. O sebi in svoji domovini je le redko govoril, pač pa je vedno hrepenel po Rusiji in želel je, da bi jo pred smrtjo še enkrat videl.

— Mesec dni je ležal zmrzjen na polju. Med Staro Pazovo in Indijo so našli zmrzjenega 29letnega delavca Ilijo Miloševića. Svojim staršem je pisal, da pride domov 15. februarja. V njegovem žepu so našli vozni listek z datumom 14. februarja. Najbrž je med potjo domov omagal in zmrazil.

Iz Ljubljane

—lj Trgovine na veliko Soboto. Glasom naredbe št. 30 morajo biti trgovine na debelo na veliko soboto dne 23. t. m. zaprte vse popoldne, ostale trgovine zapirajo svoje obratovalnice ob 17. uri, dočim velja za trgovine z delikatesami zapiralni čas ob 19. uri. Zdrženje trgovcev. 164-n

—lj Razstava slik Matije Jame v Jakopičevem paviljonu se zaključuje z velikonono ponedeljkom. Dotlej je odprta vsaki dan od 9.—18. ure.

—lj Protituberkulozna zveza v Ljubljani opozarja vse hišne lastnike, da organizirajo banska uprava na njen predlog zbiranje starega železa. Prosimo, da bi hišni lastniki tudi v svojih hišah opozorili najemnike, naj vse staro železo kakršneoli vrste zbirajo in odkladajo na primeren prostor, ki ga odkazuje hišni lastnik in kjer naj čaka nadaljnjih ukrepov banske uprave.

—lj Jugoslovanskemu akademskemu podpornemu društvu je poklonil g. prof. Veronik Feliks 50 din namesto šopka na grob pokojnega prof. Karla Kieselha. Iskrena hvala!

—lj Ukradeni kolesi. Izpred neke gostilne na Vilharjevi cesti je bilo ukradeno 1000 din vredno črno pleskano kolo znamke »Puche« Ivanu Dovcu. Na Celovski cesti 264 pa je bilo izpred brivnice ukradeno kolo znamke »Puche« vredno 900 din Alojziju Kogovšku.

—lj Tatvine. Iz sušilnice v železnikarjevi ulici 16 je nekdo ukradel Darinko Banovec za 900 din raznega perila. Iz veže na Tržaški cesti je neki mlad pobalil odnesel Mariji Zalokarjevi par semiš čevljev, vrednih 150 din. Na Nabrežju 20. septembra je neznan zlikovec ukradel z mesarske stojnice Hermana Hartmanna marmornato ploščo in železen poniklan poniklan krožnik, kar oboje je služilo za

uteže pri tehtnici. Hartmna je oškodovanec za 400 din. Cecilij Miheličević iz Smeberja pa je tat odnesel s kolesa na živilskem trgu zavitek, v katerem je imela 3 m zelenega blaga in križasto naglavno ruto.

Velika tatvina mesnine

Rajhenburg, 15. marca. Pred velikonono prazniki smo že kar vajeni tatvin mesa in perutnine po kmetih Pretekli teden je bilo javljenih 86 tatvin kokoši in manjša tatvina mesa pri posetniku Bračunu iz Stolovnika. Vse kmete pa je sprivil v strah obisk, ki ga je bil d. »žen Cinžar Jože iz Arneskega. Pri njem sta se oglasila dva mesojedca, ki sta naj »z najbližja domačina. Bilo jima je dobro znano, da je Cinžar zaklal štiri »be-le svinje in da ima vse meso in mast shranjeno v shrambi. Prišla sta z nahrbtnikom, pristavila lestvo in po njej splezala na podstrešje, od tam pa v shrambo, kjer sta bila prijetno presenečena. Našla sta preko 320 kg suhe slanin, kakih 400 kg suhega mesa, nad 150 kg čiste masti in 80 klobas. Ker sta imela premihno posodo, je eden odšel v hlev po koš, v katero sta »be-žila dobrot in nosila na varno, dokler nista odnesla poslednje klobase. Ker na nista mogla vseh dobrot odnesti sta nekaj mesa skrila na Cinžarjevem kozolcu v slami, »z namenom, da se naslednji večer vrmeta. In res. Prišla sta nazaj kot prihajajo zih duhovi in šla v slamo po skrito meso. Nemalo pa sta bila presenečena, ko sta mesto svinjskega mesa našla v slami domače orožnike in trčnega stražnika, ki so čakali na mesojedca. Zato sta se spustila v beg in izginila v temni noči.

Učiteljsko zborovanje

Mokronog, 12. marca. V soboto je zborovalo učiteljsko mokronškega okrožja sreskega učiteljskega društva v Krškem v Mokronogu. Zborovanja se je udeležilo lepo število učitelstva iz Mirenske doline. Zborovanje je vodil šol. uprav. g. Zdešar iz št. Janža, ki je pozdravil navzoče članstvo ter podal besedo tovarišu g. Jagodiču, ki je referiral o mednarodni uniji za zaščito otrok. V svojem obširnem referatu je posegel v zgodovino o zaščiti dojenčkov v 14. stoletju, ko so pričeli že spoznavati važnost zaščite otrok, ki pa še ni bila prava in smotrna. Francoska revolucija je dala povod, da so začeli narodi temeljiteje razmišljati o zaščiti dece. V 18. stoletju pa pričena državna zaščita, ki se cedalje in vedno bolj boljša. V letu 1907. je bilo pri nas že 10 zavodov zaščite. V tem letu se je vršil tudi prvi avstrijski kongres za zaščito otrok na Dunaju, ki je zavzel stališče da se otrok zaščiti že pred rojstvom. Zastopnik Slovencev je bil na dunajskem kongresu sod-

nik Milčinski, ki je zastopal načela, ki so še danes v veljavi. Obveljalo je načelo, da se začne človek že pri otroku po gestu: Vse za otroka.

Po kongresu so se porajala razna vprašanja za zaščito in varstvo otrok. Pri sodiščih so se ustanovljala zaščitna sodišča otrok, varstvena sodišča, vse to do vojne, ko je vse prenehalo. Po vojni, zlasti pa v letih 1927.—1932. je postalo vprašanje otroka zopet važno. Vrše se preiskave otrok in razmotrivanja o padanju rojstev, umrljivosti itd. L. 1934. je bila ustanovljena mednarodna unija, ki je izdelala načrt za varstvo otroka.

Vse dosedanje delovanje je bilo bolj teoretično in malo praktično. — Važno pa je tudi vprašanje zaščite otrok v primeru vojne. Za ta primer je izdelalo ministrstvo pravilnik. Zaščita otrok naj se razširi tudi po deželi in tu ima učiteljsko prav hvalno polje svojega koristnega udejstvovanja. Predavanju je sledila živahna debata.

Društveni tajnik je poročal o važnih učiteljskih vprašanjih in prečital razne vloge, ki jih je organizacija vložila na merodajna mesta in se tičejo učiteljskih ter šolskih interesov. — 20. aprila bo v Trbovljah zborovanje 5 sreskih učit. društev ter koncert učit. pevskega zbora in »Trboveljskega Slavka« o priliki odkritja kraljevega spomenika.

Ko je društveni blagajnik podal svoje poročilo, je bilo že poznano, zato je moralo odpasti predavanje tovariša Jurancića, ki bo predaval na prihodnjem zborovanju. Pač pa je podal še nekaj misli o prejšnjem predavanju.

Iz Radeč

— Popravek Zadnjič smo poročali, da so radeški Sokoli prisostvovali operi »Tosca« v ljubljanskem gledališču. Pri tem smo omenili, da je uprava gledališča ponudila udeležencem 75% popusta. Resnici na ljubo pa moramo priznati, da je gledališka uprava dovolila popust na prošnjo Sokolskega društva v Radečah.

Iz Gornje Radgone

— Za spomenik radgonskih žrtev in Mai-strovih borec so nadalje darovali: podružnica CMD v Gor. Radgoni 200 din, po 100 din dr. Gorišek Milan, Sv. Lenart v Slov. gor., Kovačič Ivan, Maribor, dr. Milorad Vlaškalin, Beograd, M. Kokoš Kranj, Vilar Venčeslav Ljutomer, Stojaković Milan, gran. poročnik, Apače in Čeh Franc, Murska Sobota, po 50 din Narodna tiskarna, Ljubljana ter Hranilnica in posojilnica za blejski kot na Bledu in končno 10 din dr. Dominik Žvokelj, Maribor. Pripravljalni odbor izreka vsem zahvalo.

— Priložnostna vožnja. Radi velikononih praznikov bo avtopodjetje Linniger iz Maribora oskrbelo priložnostno vožnjo v Maribor z odhodom iz Gor. Radgone v soboto dne 23. t. m. zvečer ob 19. s povratkom iz Maribora v ponedeljek 25. t. m. ob 16. popoldne.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din.

MALI OGLASI

»Slov Naroda« imajo sigoren uspehi

ZA VSAKO PRILIKO najboljši in najcenejša oblačila si nabavite pri PRESKER Sv. Petra cesta 14

TRAJNO ONDULACIJO s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah Vam napravim z najnovejšim aparatom za ceno din 50.— »Salon Merlake«, Sv. Petra c. 76. 320

KLIŠEJE ENO VEŠTAVJE FOTOGRAFIKA V PETRANOVCI

KUPIM Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

POZOR! Kupujem in prodajam rabljene čevlje, moške obleke in staro perilo. Klavžer, Vošnjakova 4. 860

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

OREHOVA JEDRCA IN FIZOL nudi najceneje SEVER & KOMP. Ljubljana. 824

OREHOVA JEDRCA sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ul. 6. 18/L

SLUŽBE

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

MIZARSKEGA POMOČNIKA za botšja dela sprejme takoj Jamšek Robert, mizarstvo — Guštanj. 885

ARTISTIČNA ZADRUGA v Zagrebu, Ilica br. 31 — sprejema v izobraževanje v artistično plesni umetnosti talentirane začetnice in artistke, posreduje namestitve in skrbi za njihov napredek in socialno sigurnost. Za podrobnejše informacije se obrnite osebno ali pismeno na Artistično zadrugo, Zagreb, Ilica 31. 887

DOPISI

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

STASA! Vesele praznike! Torek dobiš pismo. Poljube. 888

ZADOLJIVOSTVO Dvignite danes pismo v upravi! 884

Misterij žene, ki se NIKDAR NE POSTARA

Nobene gube, nobene brazde v 45. letu! Gladka, jasna in čista koža mladega dekleta! Videti je kakor tudež a ima vendar svoje znanstvene vzroke. To so magični učinki »Biocela« — presenetljivega odkritja glasovitega dermatologa Biocel je dragocen naravni pomladilni element, ki ga mora imeti vsaka gladka in napeta koža. Zdej je v vsaki tubi rožnate kreme Tokalon ter Vam redi in pomlajuje kožo ko spite. Vsako jutro ko se zbudite, ste »tudi mlajši. Gube in brazde so kakor izbrisane. Čez dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (ki ni mastna), da napravite svojo kožo svežo in jasno, da Vam odstrani zadržane vso nesnago kože. Pomladite se za deset let in ostanite mladi! Napravite konec oblapnim mišicam lica. Rešite se uvenele polti. Pridobite si svet jasno in čvrsto lice ter mehko lepoto iz dekliške dobe. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako se Vam denar povrne.

Dalmatinska vina

prvovrstna, naravna — odlikovana v Londonu in Parizu z zlato kolajno

po lastni ceni samo Din 8.— za liter pri odjemu nad 10 litrov Din 7.50 za liter

Toči gostilna »JADEAN« — Florjanska ulica 33 in »NAS PODRUM« — Poljanska cesta 17 Vesele velikonono praznike želi

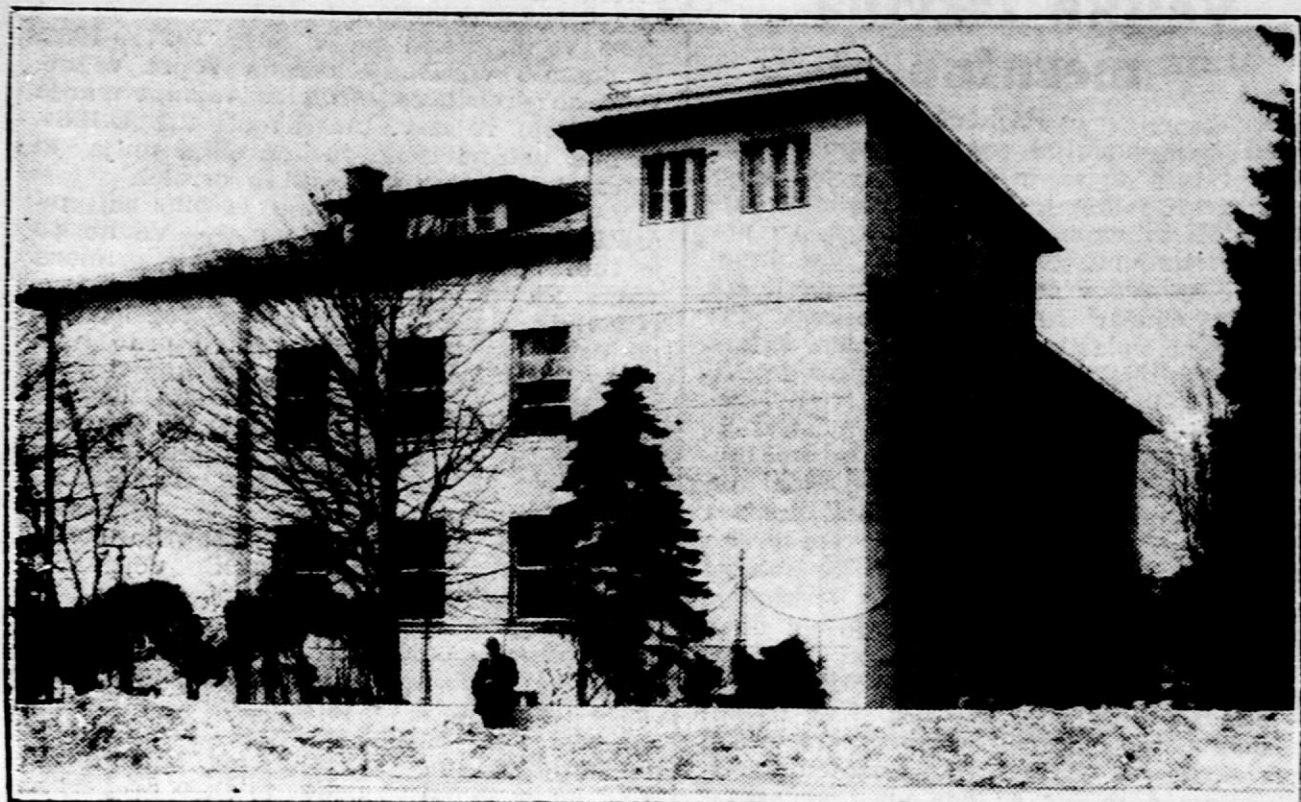
Vladimir Miloš

„Pri Levu“, Gosposvetska 16 Morske ribe:

Morski raki, lovrata, trilla, luben, arbut, zobatec, oslič, list, lignje, San Piero itd. — Brodetol — Primorske specialitete! Odlična vina! — Posebnost: ČRNOGORSKO »CRMNICKO«. Se priporoča

Leo Garzarolli

Preureditev šlajmarjevega doma bo končana sredi aprila

Ljubljana, 22. marca. Z razširjenostjo sanatorija »Šlajmarjev dom« Ljubljana pridobila izredno mnogo v zdravstvenem pogledu; predvsem bo povečano število bolniških postelj, ki jih je v vseh zdravstvenih zavodih v Ljubljani mnogo premalo, razbremenjena pa bo zelo tudi ženska bolnica, ki je vedno prenapolnjena, ker bo sanatorij imel tudi porodniški oddelki.

Potreba po razširitvi sanatorija se je kmalu pokazala in članstvo Trgovskega bolniškega in podpornega društva jo je takoj zagovarjalo, čeprav se je prejšnja leta morda komu zdelo, da se ne kaže preveč zadolževati z novimi investicijami. Razširitev pa je bilo lahko zagovarjati, ker drage sanatorijske naprave pri prejšnji tesni ureditvi niso bile ekonomično izrabljene ter je bila rešena precej vsja kakor bo v razširjenem zavodu. Vsega upoštevanja vreden razlog pa je bil seveda tudi, da je bil sanatorij glede na število zavarovancev TBPD pretesen.

Vendar so si morali zagovorniki povečanja sanatorija mnogo prizadevati, da je

končno prišlo do odločilnih sklepov. Zavarovanci jim morajo biti zdaj še posebno hvaležni, saj so bila stavbna dela opravljena po starih cenah. Zal, jih je evropska vojna nekoliko prehitela, da si niso mogli prej nabaviti tudi vsega inventarja, instrumentarja in aparatov. Vsi pa moramo biti zadovoljni, da so se dela lotili lani, kajti sicer bi ne bilo niti povsem zanesljivo, da bi bil sanatorij razširjen. V teh časih je večja težava z najemanjem posojil in ljudje se mnogo težje odločijo za stavbne investicije kakor so se lani.

Z zvišanjem stroškov se moramo sprijazniti. Stroški za vso opremo so bili proračunani na približno 35% celotnega proračuna. Koliko bodo izdatki vsiji zaradi podražene inventarja in naprav, zdaj se ni mogoče točno ugotoviti, vsekakor je pa treba računati, da je to blago zdaj dražje od 25% kakor lani pred vojno. Stavbni gospodarji pa zaslužijo posebno priznanje, da se jim je posrečilo nekaj prihraniti pri samih stavbnih delih. Proračunska vsota, ki znaša okrog 6 milijonov, bo nekoliko precejšena, kar pa ni tako hudo. Glavno je, da

je sanatorij razširjen in da se jim je posrečilo končati večino dela po starih cenah.

Lani je delo dobro napredovalo, tako da je bil novi del sanatorija sredi januarja uporabljen. Delo je bilo tako organizirano, da obratovanje sanatorija ni bilo ovirano ter da so lahko sprejemali bolnike in opravljali operacije. Ko je bil novi del pripravljen za vselitev, so se preselili vanj, da so se zidariji lotili prezidav v starem delu. Tudi to delo je dobro napredovalo kljub zimi, ker so delali v zaprtih prostorih. Adaptacijska dela so zdaj v glavnem že končana. Če pade vse po sreči in bodo prešli ob pravem času tudi opremo in kar se potrebuje, bo uporabno vse poslopje že sredi prihodnjega meseca.

Ko bo sanatorij ves opremljen, bodo tudi definitivno notranje preureitve oddelke. Nov bo porodniški oddelki. Bolnica za ženske bolezni v Ljubljani ima 201 bolniško posteljo, sprejema pa bolnice iz vse banovine. Članice TBPD in žene zavarovancev so se doslej morale zatekati v porodnišnico ženske bolnice, a pogosto so morale čakati na sprejem do zadnjega trenutka. Ženska bolnica je sprejela lani 2130 bolnic in porodnic, kar je nedvomno mnogo pri tako majhnem številu bolniških postelj. Tudi v sanatoriju »Šlajmarjev dom« se je lani zdravilo mnogo bolnikov, 872, a bolniških postelj je bilo samo 36.

V vseh ljubljanskih zdravstvenih zavodih, skupno z mestnim zavetiščem za obolele (256 postelj), je bilo lani 2531 bolniških postelj, kar je mnogo premalo, saj se v splošni bolnici (948 postelj) zdravi ljudje iz vse banovine. S povečanjem šlajmarjevega doma pridobi največ Ljubljana, ne le zavarovanci TBPD; kakor rečeno, poslej bo znatno razbremenjena ženska bolnica, nekoliko bo pa povečanje števila bolniških postelj v sanatoriju tudi vplivalo na splošno bolnico. S sanatorijem sicer ne bo mogoče odpraviti težav prenapolnjenosti in zastarele splošne bolnice, a s šlajmarjevim domom dobe vsaj zavarovanci bolniške blaginje TBPD, kar jim gre. Zasebno društvo je s to razširitvijo nudilo zgled, da bi država lahko tudi opravila svojo dolžnost, sezidala primerno splošno bolnico, kar že tako dolgo zaman zahtevamo.

skam ni treba gledati na lepoto, je Tibet. Tam namreč nimašjo deklicam takoj po rojstvu obraze, da so črne. — Glavni vzrok poletne utrujenosti ni vročina, temveč več vlage v zraku. — Po barvi glasu lahko sodimo o duševni emociji, ki ga je prebudila. — V nasprotju s prejšnjimi počasnimi metodami lahko ugotovimo količino

vitamina B zelo hitro s pomočjo električnega očesa (fotocelice). — Žile na hrbtu roke so za vsakega človeka tako pomembne, da predlaga dr. Frickesen iz Blesena, naj bi njihove fotografije uporabljali za identifikacijo zločincev namesto odtisov prstov. Te žile so celo pri dvojčkih povsem različne.

Razveseljiva bilanca zimskega sporta na Gorenjskem

Tako lepe in na prireditvah bogate zime Gorenjci še niso imeli

Jesenice, 21. marca.

Letošnja smučarska sezona je v glavnem že za nami. Razen tradicionalnega triglavskega smuka in prireditve za Akom so že vse pomembnejše smučarske prireditve te sezone za nami. Snega je bilo letos po vsej Sloveniji dovolj. Spritno izredno ugodnih snežnih razmer so se vse nameravane smučarske prireditve v celoti izvedle in še celo nekaj nepredvidenih nevar. Vse prireditve so lepo uspeli in pokazale velik napredek — tako po številu in sposobnostih tekmovalcev. Odlično so uspeli zimsko-sportne izre KID na Jesenicah in na Črnem vrhu, savezno prvenstvo v klasični kombinaciji v Bohinju, III. zlet gorenjskih smučarjev v Trzinu, vztrajnostni tek v Moštrani, mladinsko prvenstvo v slalomu v Planici, medklubski smuk na Markeljnovi planini in medklubski veselost na Roči. Največjo pozornost nam so vzbudile tekme za banovinsko prvenstvo stafet 4x10 km, ki so se vršile v okolici Maribora in katere so pokazale, da so Gorenjci v tej panogi nepremagljivi. Lepo so uspeli šolske pokrajinske smučarske tekme v Bohinju in sokolske mladinske smučarske tekme v Kranju in Strazisku, katerih se je udeležilo rekordno število mladih tekmovalcev in tekmovalk.

Gorenjski smučarji so pokazali v vseh smučarskih panogah zelo lep napredek. Najboljše stran je pač še klasična kombinacija, ker tekmovalci na srednje in dolge proge niso na skakalnicah še toliko doma, kot so v tehnik. Med tekači je pokazal največji napredek žilavi Jože Knific, ki je pustil za seboj že celo vrsto tekmovalcev

zvenecih imen in je danes najhujši konkurent maratonceu Francetu Smoleju.

V alpskih disciplinah je letos zablestel mladi Tržičan Slavko Lukanc, ki je na zletu gorenjskih smučarjev dosegel v smuku prvo mesto. Njegovi izredno lepi uspehi pri nadaljnjih smučskih tekmah so pokazali, da njegova zmaga v Trzinu ni bila slučajna, ampak rezultat dolgega smotrnega vzdržanja in da se iz zmago v Trzinu uvrstil med najboljši jugoslovanske smučarje v alpskih disciplinah. Izredno dobro so letos držali Skalaž Stanko Koblar, ki je v najhujši konkurenci letos osvojil več prvih mest in član »Gorenjca« Jože Bertonec, ki se je uvrstil med elito naših tekmovalcev v alpskih panogah. Med mlajšimi se je krepko uveljavil 14-letni Marian Stare (Gorenjec), ki je dosegel na zletu gorenjskih smučarjev v Trzinu v hudi konkurenci I. mesto, ter Ilirijan Marjan Mekušar iz Ljubljane, ki je v medklubskem slalomu na Roči dosegel med elito mladih smučarjev I. mesto.

Pri mednarodnih smučskih poletih, ki so se vršili na mamutski skakalnici v Planici, je izval pravdo senzacijo mladi Rudi Finžgar iz Kroke, ki je gladko obšel po skoku na 84 m. To je brez dvoma najlepši uspeh, ki ga je kdaj dosegel naš skakalec na tej gigantki skakalnici v takih okoliščinah in v tako kratkem času. Če bo mladi Finžgar tudi na srednjih skakalnicah dosegel med drugimi našimi prvaki tak uspeh, potem smemo pričakovati, da se bo v nekaj letih na veliki skakalnici v Planici lahko kosal s skakalci svetovnih imen.

Iz zgodovine vžgalic

Zasluga za izum vžgalice gre kemiku Kammeru iz Ludwigsburga

V nekaterih od sveta ločenih krajih uporabljajo ljudje še vedno jeklene in kamnitne vžgalnice, predhodnike naših lesenih vžgalic. Do 19. stoletja se je ohranila ta primitivni vžgalnik. Ozek kosček jekla, časih celo dobro pozlačen, je pritrjen na bronastem ali zlatem držalu. Tak žepni vžgalnik je bil v 18. in 19. stoletju praktično, obenem pa dragoceno darilo. Eno najlepših spominskih daril so bile večice iz sukna, usnja ali svile, v njih pa pipa in kresilni kamen odnosno vžgalnik.

Z napredkom in spoznavanju prirodnih ved so prišli ljudje v 18. in 19. stoletju na različne načine umetnega prižiganja ognja. Tako so izumili vžgalno zrcalo, pnevmatičen in galvanični vžgalnik, elektro-pnevmatične vžgalice itd. O teh vžgalnikih se pripoveduje, da so bili sicer dragi, toda zelo udobni in zanesljivi. Se zdaj naletimo pri premožnih rodbinah ali v muzejih na različne okrasne vrste takih vžgalnikov. A to so samo še starinski ostanki.

Kemiki so jeli posvečati večjo pozornost tistim vžgalnikom, kjer je bila vnetljiva snov pritrjena na lesene paličice. Pri tem so se vžgala lahkorogljiva telesa, kakor žveplo. Prvo tako vžgalico je izumil leta 1812 Schengel. Tudi že Bertholet je izumil leta 1806 pravo vžgalico, narejeno iz smekovega lesa. Dolga je bila 2 in pol palca, paličica je bila na koncu prevlečena s kalijevim kloratom in z žveplom. Če je pa pomoči človek paličico v žveploeno kislino, se je vnela, ko jo je potegnil. Te vžgalice so bile pa drage. Leta 1812 je veljalo 100 takih vžgalic nad šest dolarjev. V času, ko se je pričela doba lesenih vžgalic, so invalidi pripravljali paličice za jelo. Za 100 kosov so dobivali 30 krajcarjev.

Dunajčan Werthofer je konstruiral oblič, s katerim se je dalo v desetih minutah izdelati 500 paličic. Pogosto so pa rabili voščence. To so bila vlakna iz volnene preje, pomočena na enem koncu v vosek, na drugem koncu pa v vžgalno snov. Pa tudi te primitivne vžgalice se niso mogle zadovoljiti človeka. Boljši rezultat so pričakovali od fosforja, ki ga je v 17. stoletju izumil neki beneški trgovec. Fosfor je postal zelo vreden pri izdelavi vžgalic. Leta 1832 sta izumila dva Angleža boljšo vrsto vžgalic, ki sta jih nazvala »lucifer matheas«. Počasi so prišli ljudje do spoznanja, da je treba prevleči z vžgalno snovjo konec paličice in jo prižigati s trenjem ob trdo telo. In zopet so segli po fosforju.

Zasluga za izum fosfornih vžgalic gre kemiku Kammeru iz Ludwigsburga. Njega lahko smatramo za ustanovitelja sedanje industrijske izdelave modernih vžgalic. Toda prvotne vžgalice so bile nevarne. Šele leta 1845 je izumil Schrötter rdeč fosfor, ki ni strupen. Tako so nastale vžgalice, kakršne uporabljamo zdaj.

Hanko, finsko pristanišče

Mesto Hanko ali Hangö, kakor ga imenujejo Svedi, je prišlo zdaj s pristaniščem in okoliškim ozemljem vred za 30 let v najem sovjetske Rusije. Mesto stoji na rtiču Hankoniemi in že leta 1270 je bilo znano kot pristanišče. Navzlic temu pa spada med mlajša finska mesta, ker ustanovljeno je bilo šele leta 1874, ko se je blizala dograditvi železniška proga Hyvinkää—Hanko. Zdaj je to industrijsko mesto, ki je zaslovelo enako po svoji kamnoseki industriji, kakor tudi po svojem izbornem suhem sadju in tovarnah za umetne masšobe. Tu je tudi baza velikega ribiškega brodograja, ki od leta 1930 vsako leto krene v polarne vode na ribolov okrog Islanda.

Pristanišče v Hanko je najpomembnejše finsko pristanišče in država ga je pridno izpopolnjevala. Razmeroma ugodno podnebje in topla voda sta napravila iz Hanko tudi pomembno letovišče. Tu živi okrog 8000 prebivalcev, med njimi tri četrtine Svedov, glavni del mesta leži na južni strani železnice, širok, modern bulvar vodi od kolodvoza k spomeniku neodvisnosti, ki so ga postavili tu v spomin na izkrcanje nemške baltske divizije 3. aprila 1918 med vojno za svobodo. Iz Hanko so prodirale te čete proti Helsinkim. Moderno magistratno poslopje, zgrajeno leta 1926 je delo znanih arhitektov Lindgrena in Liljequista. Na griču nad mestom stoji rdeča cerkev, delo arhitekta Ahrenberga iz konca preteklega stoletja, in pa vodovod s požarnim stolpom, od koder je krasen razgled. Velik okraj vil je namenjen letoviščarjem. Mesto je obkroženo z otoki, na katerih se še vidijo ostanki starih trdnjav, zgrajenih leta 1789 in uničenih po Rusih med krimsko vojno leta 1854. Šest kilometrov južno od mesta ob morju stojijo morski svetilnik Olko Hankoniemi, zgrajen leta 1815 in znova zgrajen leta 1862 na otoku Majakkama.

Naše Kolašice marljivo delajo

Kolo jugoslovanskih sester je imelo v nedeljo občni zbor

Ljubljana, 22. marca. V mah dvorani v Kazini je bil v nedeljo dopoldne jedni občni zbor »Kola jugoslovanskih sester« Ljubljane, ki so mu prisostvovala poleg članic osrednjega društva tudi številne zastopnice podružnic iz drugih krajev Slovenije. Zborovanje je otvorila predsednica ga. Ferdinanda Majaronova, ki je takoj uvodoma predlagala, da se odposladijo z zbora vdanostni brzojavi Nj. Vel. kralju Petru II. Nj. Vel. kraljici materi-Mariji in pozdravna brzojavka glavnemu Kolu v Beogradu, kar je bilo soglasno in z navdušenjem sprejeto.

V nadaljnjem je predsednica izrazila zahvalo za pomoč ministrstvu za socialno politiko, banki upravi, mestni občini ter vsem, ki so tudi lani podpirali plemenita stremiljenja organizacije. Posebno toplo se je predsednica spomnila plemenite pokojne žene, nepozabne prve kolašice, sestre Franje Tavčarjeve in pa nedavno umrle sestre ge. Trampuževe, katerih spomin so zborovalke počastile z vzklikom »Slava!«.

Kolo jugoslovanskih sester je kljub današnjim negotovim in nemirnim časom, ko nam skrbi prehajajo v vsakdanje življenje, tudi v preteklem poslovnem letu skušalo po svojih najboljših močeh uresničiti svoj program. Res je tudi doseglo prav lepe uspehe. Kakor vsako leto je bila največja skrb organizacije, da pomaga raznim siromašnim rodbinam, dijakom in posameznikom. Kolo je podprlo tudi naše obmejne podružnice, ne sicer v taki meri, kakor se je sprva nameravalo, ker je imelo nekatere nepredvidene izdatke za dečji dom v Kraljevi, vendar pa je upati, da bo v prihodnje lahko razdelilo izdatkeje podpore. Delo Kola ni bilo omejeno samo na krog ožjega društvenega poslovanja, temveč so se članice radevale ob odzvalu vabilu za sodelovanje tudi na širšem polju domoljubnosti in človekoljubja. Na koncu svojega govora se je ga. predsednica prisrčno zahvalila za njihov trud vsem sestram, zlasti pa s. Likozarjevi za njeno desetletno neprekinjeno delovanje in za vodstvo društvene blaginje. Obširno tajniško poročilo je podala ga. Bela Šubičeva. Iz njenega poročila je razvidno, da ima Kolo JS 31 podružnic in 28 poverjenistev. Matično

društvo je včlanjeno z vsemi podružnicami v Jugoslovansko ženskem savezu v Beogradu in ima s tem vsaka podružnica pravico do glasovanja. Članstvo Kola je v preteklem letu naraslo za 150, kar je samo na sebi lep uspeh.

Največjo pozornost in skrb je Kolo letos posvečalo našim obmejnimi podružnicam. Otroci z njihovega območja so bili sprejeti v počitniške kolonije brezplačno, deloma pa po zelo nizkih pristojbinah. Velika je bila tudi skrb za revne dijakke, ki jim je Kolo omogočilo študij, jim preskrbelo brezplačno hrano ali stanovanje. Za božične praznike so Kolašice poslale v obmejne kraje veliko zavojev obleke in živil. Ob priliki materinskega dne v majniku, je Kolo obdarilo veliko število mater, deloma z denarjem, deloma z živili.

Največ veselja nudi Kolo zdravja potrebnim mladini v svojem dečjem domu v Kraljevi, kamor je tudi letos poslalo 101 deklico in 61 dečka. Za praznik Ujedinjenja je Kolo obdarovalo 50 starih revnih ljubljancev. Ena največjih obdaritev pa je vsakoletna božičnica, ki je bila tudi lani prav lepa in izdatna. Vsak obdarovalec je prejel najmanj za celotno obliko blaga ali pa obutev. Hvaležnih src so odhajali obdarovanci z zavestjo, da Kolo vedno rade volje pomaga bednemu sočloveku.

V okrilju Kola so se vršile lani še druge prireditve zlasti več predavanj sodobnega značaja.

Poročilo o Dečjem domu Franje Tavčarjeve v Kraljevi je podala ga. Ferjančičeva. Organizacija beleži za dečji dom v preteklem letu zelo velike izdatke, ker je bilo nešteto popravil. Kolo je moralo naložiti posojilo, ki ga ni še izplačalo. Lani je bil obisk gostov zaradi skrajno slabega vremena konec maja in v prvi polovici junija znatno manjši, kakor se je pričakovalo. V burnih septembrskih dneh je bil dom tudi maloštevilno obiskan. Ker je dom sedaj lično preurejen, je želeli, da bi ga v l. 1940 posetilo večje število gostov in kolonistov.

Blagajniško poročilo je podala in o premoženjskem stanju Kola jugoslovanskih sester je poročala ga. Anica Likozarjeva, nakar je predsednica nadzornega odbora

ga. Nika Fleretova predlagala odboru razrešnico, ki je bila sprejeta soglasno.

Na res lepo uspelem zboru so poročale še o delovanju podružnic delegatke, nakar je bil zbor zaključen.

Omožene študirajo lažje

Najboljše sredstvo za uspeh v študiranju je omožiti se. Tako pravi Elisa Fay Ware, slušateljica rilofozije na Radcliffe College v Cambridgeu v državi Massachusetts. Ona je ena izmed petih najboljših študentk v kolegiju in svoj uspeh pojasnjuje enostavno.

Bolje študira študentka, če je omožena. Če je sploh kakšna dobra metoda uspešnega študiranja, je gotovo ta. Ko sem študirala v New Yorku se mu tudi ni godilo tako dobro. Zdaj mi gre mnogo lažje. To je tudi razumljivo, kajti zakonska žena rabi mnogo manj časa za družabne zabave in ples kakor dekle. Žena pride z univerze domov in se začne takoj učiti. To je velika prednost mirnega zakonskega življenja.

Zanimivosti

V Konstanci ob Bodenskem jezeru živi baje edini izdelovalec edinstvenega glasbila antične lire. Izdelal jih je že 700 v štirih vrstah — sopranske, altске, tenorske in basovske. — Radijski aparat lahko pazi na majhne otroke. V predalček v otroški sobi namestimo grafolon, ampijon pa v sobi, kjer se mudi mati. Tako sliši mati vse, kar se godi v otroški sobi. — V Združenih državah rentgenizirajo tudi pnevmatike: nove, da najdejo skrite napake, ki jih je do 90%, obrabljene pa, da morejo odstraniti iz njih tuja telesa. — V Angliji so ugotovili, da imajo ljudje vedno daljše noge. — Za najstarejše mesto na svetu velja Tepe Gavra v Mezopotamiji, ki je preprovalno približno pred 6000 leti. Nedavno so pa našli ameriški geologi v Iranu razvaline, ki utegnejo biti starejše še za 2000 do 4000 let. — V Združenih državah je zdaj operacija slepica moda in jeli so razmišljati o tem, da bi operirali že vsakega dojenčka. — Morda edini kraj na svetu, kjer žen-

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Ne bojte se ničesar, mati Gaelova, — je dejal stari kmetici. — Ničče ne bo zvedel, da je »Nedolžna« prekršila brez svoje volje — uboga žena! — žalost, ki jo nosi v svoji duševni boleznini in ki jo dela skoraj svetnico v očeh praznovernih mornarjev. Ničče ne bo zvedel za zločin vašega sina Mathiasa. Kar skrivajte se naprej Mauricettino nasečnost. — Če pa postane to pretežko, poročimo, da je bolna in pošljem jo k zanesljivim ljudem.

— Zanesljiva sem samo jaz, — je dejala Mathurina. Obdržim svojo snaho in sama ji bom pomagala pri porodu. Jamčim za to, da pride otrok na svet, ne da bi kdo kaj slutil. Toda potem, kaj storimo potem?

— Pošljete mi otroka, — je dejal markiz. — Mathias ga lahko skrivaj prinese v Valcor. Upam, da je pripravljen popraviti svoje napake.

— Brez vsakega dvoma. Pomaga mi igrati potrebno komedijo. Ker je njegov brat Yves daleč,

v državni mornariški službi, lahko dom Gaelov ohrani svojo tajno.

— Dobro. Uredimo torej vse tako, da najdejo Mauricettinega otroka moji čuvaji pri eni izmed mrež Valcora. Ljudje bodo mislili, da je vlačuga položila h grajskemu zidu nedolžnega otročka. Ničče ne bo zvedel, kdo je njegova mati, poskrbel bom za njegovo vzgojo. Lahko boste sledili življenju tistega, ki bo nezakonski otrok, vendar pa vaša vnuk. In čast Gaelov bo rešena.

— Tako sredstvo sem odkril, — je nadaljeval Valcor, — da bi olajšal razumljivo žalost. Kako bi bil mogel slutiti nečuvno igro usode, ki je odgodila to banalno dejstvo do najromantičnejšega razvozljanja.

Nekaj tednov pozneje je legla Laurence v porodniško posteljo. Se nikoli ni plačala mati svojega materinstva s strašnejšimi mukami. Misli, da se bo meni samemu omračil um, ko sem videl to trpljenje. Napočil je trenutek, ko je bilo treba — da se izrazim točno — siloma iztrgati plod iz tega ubogega, v bolečinah zvijajočega se nedrija. Žrtvovanje je bil otrok, ki je čudežnim potom še dihal, ko so ga iztrgali iz telesa. Bila je hči in vsi znaki so kazali, da ne bo ostala pri življenju. In vendar je en sam pogled na to ubogo bitje ohranil pri življenju nesrečno mater, čeprav so zdravniki dvomili, da jo bo mogoče rešiti. V silni izčrpanosti jo je menda priklepalo na življenje edino čustvo, edina misel na otroka, ki ga je imela vedno pri sebi. Zdravniki so zaman naročali, naj ga ločimo od nje. Hčerka

bo živela samo nekaj ur, so zatrjevali — in mati ji bo sledila v grob, če ji ne boste mogli prikriti, da je otrok umrl.

Neke noči, ko sem bil sam pri svoji ženi s strežnico, sva morala odnesti od speče matere ubogo drobno telesce, ki se je — ah — že ohlajalo. — Kaj poroči Laurence, ko se prebudi in ko bo zahtevala svojega hčerke? Prazni izgovori ali molk bo morda smrten udarec za ta izčrpani organizem. Nesrečnica bo še predobro razumela, kaj se je zgodilo. Bil sem ves iz sebe. In ko je bil moj strah na vrhuncu, so mi naenkrat sporočili, da je prišel nekdo, ki hoče govoriti samo z menoj. Bil je Mathias. Sporočil mi je, da je Mauricetta rodila hčerko in vprašal me je, kam naj položi otroka, da bi ga čim prej našla grajska služinčad. — Kje je? — sem vzkliknil tako, da se je Mathias kar ustrašil. Povedal mi je, da je pustil otroka dobro zavitega na varnem mestu v suhi travi. Bil je čas košnje. Noč je bila topla. — Počakaj, da se vrnem, — sem dejal. — Odvedeš me tja.

— Vas, gospod markiz? — In že sem odšel z mornarjem, pod rasevinastim plaščem sem nesel svojo mrtvo hčerke. Kako grozen trenutek! Če bi bil lastnorodno zadavil nedolžnega otroka, bi se ne bil tresel bolj. Dejal sem Mathiasu: To je zavitek, da bi se nihče ne čutil, če bi me videl prihajati z obteženimi rokami. Sam položim tvojo hčerke na primeren kraj. Mathias je molčal. Bil je zadovoljen videč, da sam za vse skrbim. Žuril se je, da bi čim prej zapustil okolico gradu. Vrnil se je k svoji materi, strašni starki, zmožni ubiti svoje otroke, ko

so izgubili čast, in sporočil ji je, da je vse v redu in da je pokora za njegov greh v polni meri storjena.

Čim sem v jasni noči zagledal kup sena z belo liso spodaj, sem odlovil mornarja. — Pojdi, Mathias. Jaz vzamem tega ubogega kričalca. Od tega trenutka bo na varnem. Položim ga na prag stranskih vrat, skozi katera hodi sluga po zdravniku in takoj pošljem po zdravnika, ki je oddaljen od tu dve uri. Ni mogoče, da bi sluga otroka ne našel.

— Ali hočete, da vas rešim tega zavitka, ker je narejeno to samo za oko? — je dejal. — Ni treba, — sem odgovoril. — Pojdi, fant moj, in ne beli si več glave s tem. — Jutri se odpeljem v daljno tujino, — je odgovoril, toda povsod bom vaš udani sluga do svoje smrti. Bog vas varuj, gospod markiz. — In odhitel je.

Vse drugo lahko uganete sami, Gaetana. Zamenjal sem mrtvega otroka za živega. In čez nekaj ur so našli moji ljudje trupelce pri enem izmed vhodov v park. Ko se je markiza de Valcor zdrnila, je dihal v njen obraz drobno nežno bitje, toplo v svojem nedolžnem življenju. Mati je bila rešena. Ljubil sem svojo ženo, Gaetana. Takrat vas še nisem znova videl, ljubil sem jo tem bolj, ker sem hotel temeljiteje izbrisati si vašo podobo iz spomina. Otroci, ki mi je bil vrnil Laurence, je postal v dvojnem pomenu moja hči. In nikoli — razumete, nikoli tista, ki nosi moje ime, ne bo zvedela za zvijačo, ostudno ali plemenito. Sodite kakor hočete, v tisti noči nisem razmišljal. Planil sem k rešitvi kakor plane človek v ogenj, da mu iztrga drago bitje.

Tlakovanje ceste v Gornji Radgoni

Uspehi dveletnega dela in prizadevanja tujskoprometnega in olepševalnega društva

Gornja Radgona, 21. marca. V kolodvorski restavraciji Hibler se je vsilil v sredo 20. t. m. razmeroma dobro obiskan občni zbor Tujskoprometnega in olepševalnega društva trga Gornje Radgone. Društvu načeljuje šef tuk. murske terenske sekcije inž. Vladimir Knez ves čas od ustanovitve l. 1938. Po pozdravnem nagovoru je predsednik izbrano poročal o delovanju društva od ustanovitve. Iz njegovega poročila posnemamo, da izkazuje bilanca dveletnega delovanja izredno lepe uspehe v pogledu olepšanja našega obmejnega trga, ki spada med turistične kraje, kakor tudi v pogledu širjenja turizma v teh obmejnih krajih sploh. Ob obmejni reki Muri je bil zgrajen 55 m dolg obrambni nasip, za katerega so bili stroški kriti iz kaldrinskega fonda carinarnice. V parku na tem nasipu je društvo postavilo masivne cementne klopi, odstranjene so bile majhne lesene barake ob Muri, ki jih je izpodrinila velika moderna tržnica, ob obmejnem murskem mostu pa je izpodrinila leseno stražnico v modernem slogu sezidana črna stražarnica ter ob njej javna stranišča. Prostor pred cerkvijo je bil popolnoma preurejen, odstranjeno je bilo staro poslopje mežnarje, zgrajeni dve fasadi in velika stopnišča navkreber proti cerkvi in spiplarni prostor, kjer bo stal mogočen spomenik radgonskih žrtev in Maistrovih borcev. Vrt za šolskim poslopjem je bil sploštan ter ob njem napravljen primeren plot. Ob banovinski cesti pri posojilnišnem vrtu je bila postavljena skarpa ter na njej postavljeni stebri za bodoči plot. Urejen in olepšan pa je bil tudi prostor ob novem poslojstnem poslopiju. Končno je društvo oskrbovalo vsa leta javno kopališče ob Muri ter delalo uspešno reklamo za razmah turizma v vseh obmejnih krajih Murskega polja, Slovenskih goric in Apačke kotline. Na kraju svojega obširnega poročila je izrekel zahvalo vsem sodelovalcem zlasti gornjeradgonskim občinskim podjetjem, ki so delovanje društva v vsa-

kem pogledu tudi gmotno znatno podpirala. Sledilo je blagajniško poročilo dr. Karla Šabca. Poročal je, da so vsi izdatki za dela, pri katerih je TPOD sodelovalo, kriti deloma iz kaldrinskega fonda carinarnice, nadalje cerkveno konkurenčnega odbora in občine Gornje Radgone, manjše izdatke kakor za nasade, obnovo starinskih spomenikov, pleskanje klopi ter potrebne reklame pa je kritlo društvo iz lastne blagajne. Prejemki so: saldo prenos iz leta 1938 znaša 1.484 din, po članih ravateljstva Občinske hranilnice v Gornji Radgoni in predsedniku društva podeljen honorar za razne seje in komisije 2.100 din, dohodki kopališča 1.114,75 din, članarina 564 din, skupno 5.162,75 din. Izdatki med letom so znašali 2.118,65 din, prebetele torej 2.944,10 din. Po blagajniškem poročilu je spregovoril član občinske uprave g. Joža Hrastelj, ki je izrekel odobrobo za njegovo uspešno delovanje laskavo priznanje in zahvalo za požrtvovalno delo na polju olepšave trga samega in pospeševanju turizma, nakar je revizor Sanež Franjo predlagal razrešnico. Po kratkem odmoru so sledile volitve za novo 3letno poslovno dobo; izvoljeni so bili soglasno predsednik g. inž. Knez Vladimir, tajnik dr. Blejček Janko, blagajnik dr. Šabec Karel, odbornik Koler Rudolf, njegov namestnik Jurša Alojzij, nadzorni odbor: Kos Alfred, Lančič Janez in Svenšek Janko, med tem ko je od strani občine Gornje Radgone imenovan Hrastelj Joža. Sledila je obširna in zanimiva obravnava o programu del v bodočem poslojstnem letu. Predvidena je preureditev prostora za cerkvijo ter nasadi topol na tem preurejenem prostoru, nadalje semičistični prostor pod stopniščem ob banovinski cesti ob tako zvani nekdanji občinski bolnici, preureditev pešpoti mimo gradila Fünfkirchen proti Kovčecu, kanalizacija ob železniški postaji naprej ter kanalizacija v Sodarski ulici. Društvo bo sodelovalo pri izvedbi regulac. načrta za

Gornjo Radgono, ker je banska uprava v Ljubljani poverila tozadevno nalogo občini. Občina Gornja Radgona ima zbran v ta namen fond v znesku okrog 20.000 din ter bodo v letošnji spomladi vsa potrebna dela že razpisana. Na lesenem skladišču tvrdke Neudauer bo v bližini postajnega poslopija odstranjena lesena baraka, ki nikakor ni v skladu temu prostoru, ne glede na to, da ne odgovarja tozadevnim predpisom. Razen tega bo društvo izvedlo to leto tudi potrebno reklamo v dnevnem časopisu in raznih revijah za dvig tujškega prometa na meji. Tozadevni proračun predvideva 12.000 din izdatkov. Pri slučajnostih je sporečil Hrastelj Joža kot član občinske uprave razveseljevo vest, da se bo s 1. aprilom pričelo s tlakovanjem banovinske ceste od obmejnega murskega mosta do postajnega poslopija. Ker je od proračunske vsote 1.300.000 din doslej odobrenih le 1 milijon, bodo vsa dela izvršena v dveh etapah in sicer v prvi etapi od obmejnega murskega mosta do vile notarja Požuna Hinka ter nato od trgovine Benko-Zotter naprej do postaje. Izostalo bo zaenkrat samo vijugasto delo ceste od vile Požun do trgovine Zotter-Benko, to pa zaradi tega, ker bo ta del ceste z regulacijskim načrtom izravnan ter odpravljen ovinki in šele nato tlakovan, ko bodo ostali krediti odobreni. Cesto bo tlakovala tvrdka »Slograd« iz Ljubljane kot najnižja ponudnica. Nadalje je poročal g. Hrastelj, da bo občina s pričetkom letošnjega leta pričela pobirati nočnine od vseh letovisčarjev in to ne samo od gostilničarjev, temveč od vseh privatnikov, ki bodo prenočevali tuje proti plačilu prenočitve. Vsakdo je dolžan pri občini Gornji Radgoni nabaviti predpisane pisemne prijavnice ter izročiti inkasirane nočnine za fond TPOD, na kar se zlasti opozarjajo zainteresirani. O področnosti vseh teh nameranih del bo razpravljala novizvoljeni odbor pri prvi prihodnji odobrobo seji, ki bo 29. t. m.

zagovarjal s tem, češ da je bil vinjen in da je mislil, da ga hoče pokojni Čepe napasti. Razprava ob zaključku lista še ni končana.

— Srečko učiteljsko društvo v Ormožu je darovalo v počastitev spomina v letu 1939 umrlih članov Rosina Ana, Pinterič Drago in Olga Šijanec 300 din CMD v Mariboru.

Mariborske in okoliške novice

— Nova groba. V Žolgerjevi ulici 20 je umrla žena trgovskega pomočnika Alojzija Vinder, stara 31 let. V Žolgerjevi ulici 9 je umrla zasebnica Ivanka Gregorinčičeva, stara 59 let. Žalostnim svojcem naše iskreno sožalje!

— Meleco krompirja prodajajo v zadnjem času na mariborskem trgu že od 14 do 15 din. Ker je lansko leto ob istem času stala merica krompirja le okrog 6 din, se je krompir torej podražil za več kot 100%, radi česar se bodo revnejši sloji morali odreči tudi tej jedi, ki jim je bila doslej glavna vsakdanja hrana. Delavci prav gotovo želijo, da bi kmetje prodali dražje svoje pridelke, toda temu primerno bi bilo treba seveda zvišati delavske mezde, da bi odgovarjale cenam življenjskih potrebščin. (Delavska politika)

— Požreške novice. Na Zrkovski cesti so oni večer počili strel in vznemirili okoliško prebivalstvo. Trije mladeniči so imeli v rokah orožje in so streljali okoli sebe. Pri tem so zadeli v nogo nekega mimoidočega, ki so ga morali prepeljati v bolnico. Dogodek je zelo zanimiv predvsem zaradi tega, ker se poraja vprašanje, kje so neki dobili omenjeni mladeniči orožje, s katerim so streljali.

— Smrtna nesreča, ki se je pripetila 17. oktobra 1939 na državni cesti med Ormožem in Ptujem in sicer pri vasi Gorešnici, je bila večerj dopolnile predmet kazenske razprave, ki se je vršila pred mariborskim okrožnim sodiščem. Na zatožni klopi je sedel 34letni sofer Ferdinand Fužir iz Ptuja, ki ga je državni tožilec obtožil, da je s tovrstnim avtom do smrti povozil posestnika Franca Bratušo. Obtoženi Ferdinand Fužir je bil obsojen na 6 mesecev zapora.

— 20 let se bo pokorila v zaporu vrtnarica 37letna Eleonora Ambrož s Koroške ceste, ki je bila zapletena v neko afero, pa je bila te dni obsojena pred sodiščem.

— Zaradi navijanja cen so orožniki ovadili državnemu tožilstvu nekatere okoliške trgovce.

— Zdravniška dežurna služba. Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZZD in njihovim upravičenim svojcem vrši v neodložljivih primerih in v odstopnosti pristojnega rajonskega zdravnika v soboto dne 23. III. 1940 od 12. ure (opol-dne) dalje in v nedeljo dne 24. t. m. ves dan do 24. ure gospod dr. Turin Ivan. Maribor, Linhartova 12 v ponedeljek dne 25. t. m. g. dr. Wankmüller Alfonz, Maribor, Francišanska ulica 8-III.

— Mariborsko vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 11,5, davi pa 0,0. Vremenska napoved pravi, da bo prevladovalo oblačno in nestalno vreme.

— Nočno lekarniško službo imata še danes Minařikova lekarna pri Orlu na Glavnem trgu 12, tel. 25-85, ter Remsova lekarna pri sv. Roku na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

— Uboj. Med 39letnim posestnikom Jakobom Rojkom iz Vurberga in 54letnim posestnikom Jožetom Gomiliškom je že delj časa vladala sovražnost. Ko se je sredi Gomilišk vlačal domov, ga je Rojko na cesti počakal, ga vrgel na tla in tako premikastil, da je kmalu nato izdihnil. Truplo nesrečnega Gomiliška so prepeljali v mrtvašnico v Vurbergu. Rojka so orožniki že prjeli in ga zadržujejo.

— Mleko po 5 din. Zaradi praznikov je bilo danes obično pomanjkanje mleka in seveda so prodajalci in prekupci izkoristili konjunkturo ter prodajali mleko kar po 5 din.

— Čigava je zlata ura? Sedar Franc Povočnik je našel v Gosposki ulici zlato žensko zapestno uro, ki jo dobi lastnik na policiji.

— Sportne novice. ISSK Maribor priredi na velikonočni ponedeljek veselalom na Peci. Start bo na Kordeževi glavi, cilj pa pri Uletovi koči. — SK Železnica bo gostovala za velikonočne praznike v Koprvnici, kjer bo odigral proti tamošnjemu sportsnemu klubu dve prijateljski nogometni tekmi.

— Izkopane človeške kosti. Pri polaganju kabla na Slomškovem trgu so zaposleni delavci izkopali večjo množino človeških kosti. Kakor znano, je bilo tukaj svojčas pokopališče, kjer so pokopavali župljane stolne župnije.

— Uklinitve večernega zapiranjia vodovoda. Zaradi zbijanja vodnega stanja pri mestnem vodovodu se ukline svoječasni oolok o večernem zapiranjia glavnega ventila pri vodomeru, ki ga odslej ni treba več zapirati.

Mariborsko gledališče

Petek, 22. Zaprto.
Sobota, 23. Zaprto.
Nedelja, 24. ob 15.: Navihanka. Znižane cene. Zadržje. Ob 20.: Gejsja.
Ponedeljek, 25. ob 15.: Vdova Rošlinka. Ob 20.: Cigan baton.
★
Prihodnja dramska novost v mariborskem gledališču. Mariborska drama pripravlja v J. Kovičevi režiji zabavno komedijo »Trideset sekund ljubezni«. To je delo Benedettija, znanega avtorja svojčas tako simpatično sprejete komedije »Dva tucata rdečih rož«.

Zgledno prosvetno delo v Studencih

Zaključno predavanje letošnje sezone in občni zbor studenške Ljudske univerze

Maribor, 22. marca. Ob vsej meji je znano sistematično in vztrajno delo Ljudske univerze v Studencih. To delo beleži lepe uspehe. Požrtvovalni funkcionarji Ljudske univerze v Studencih so od vsega začetka postavili delovanju Ljudske univerze določeni in jasni cilji: izobraževati prebivalstvo naših Studencev v skladu z značajem delavskega naselbine in delavskega prebivalstva. Leto za leto vidimo, kako posrečeno je bila ta zamisel in kako uspešno jo je skozi vsa leta izvajala Ljudska univerza v Studencih, ki je pokazala, kako je treba tudi v drugih delavskih naselbinah širiti smisel za izobrazbo in ljudsko prosveto.

Ob priliki snočnjega zaključnega večera letošnje sezone so bile najprej običajne tedenske slike, nakar je sledilo sklepno predavanje urednika g. dr. F. Vatrovca, ki je v preglednih obrisih prikazal pojav dinamike narodnih in državnih sil v preteklosti in sedanjosti. Svoje trditve je utemeljil s konkretnimi zgodovinskimi dogodki. Ob zaključku je poudaril misel, naj bi vsi ohranili vedro srce in optimizem navzlic težkim časom, ki jih preživlja naša generacija.

Po predavanju se je vršil v dvorani deške ljudske šole v Studencih redni občni zbor Ljudske univerze, ki ga je otvoril s prisrčnim pozdravnim nagovorom zaslužni predsednik Ljudske univerze studenški župan g. Alojzij Kaloh. Zahvalil se je vsem sodelujočim in predavateljem, omenil za sluge bivšega podpredsednika g. Vranca, ki je bil med letom premeščen za šolskega nadzornika v Lasko, nadalje šol. upravitelja Kontlerja, ki je prevzel njegovo delo, tajnika Oblaka, blagajnika Pušnika, gospodarja Padežnika in drugih požrtvovalnih sodelavcev. Sledila so poročila šolskega upravitelja Kontlerja, tajnika Oblaka in blagajnika Pušnika. Tudi v letošnji sezoni so bila predavanja smiselno izbrana, vmes pa so bila nekatere aktualna predavanja v zvezi s sodobnimi problemi. Studenci so marljivo posečali prodavanja Ljudske univerze in so zmerom napolnili dvorano. Uspeh večerov so povzdigovala še tedenske slike, razen tega dodatna predavanja.

Prisrčno soglasje članstva se je pokazalo pri volitvah novega odbora, pri katerih je bil izvoljen po večini odsedajni odbor z agilnim predsednikom županom g. Kalohom na čelu.

Letošnja zima v Mariboru

Najtoplejši je bil 14. marec, najmrzlejši pa 15. februar. Snežilo je 34 dni, sneg je ležal 92 dni

Maribor, 22. marca. Ob nastopu pomladi nam konkretni podatki točno kažejo značaj letošnje zime. Najtoplejši dan je bil 14. marec, ko smo imeli 10,6 stopinj nad ničlo, najmrzlejši dan pa je bil 15. februar, ko smo imeli 28,3 C pod ničlo. Povprečna temperatura v letošnji zimi je bila 5,3 pod ničlo, povprečna maksimalna temperatura 1 stop. pod ničlo, povprečna minimalna 10 C pod ničlo. Mrzlih dni z maksimalno temperaturo pod ničlo je bilo 46, zelo mrzlih dni z minimalno temperaturo 20 stopinj pod ničlo je bilo 9. Lanska zima je bila precej miljejša, ker je izkazovala najhujši mraz komaj 20,7 C pod ničlo. Najvišja toplota 16,8 C nad ničlo, povprečna temperatura 1 C nad ničlo.

Snežilo je v letošnji zimi 34 dni, deževalo pa 8 dni. V 42 padavinskih dneh je padlo padavin za 106,3 mm, to je 1,2 mm na vsak zimski dan. Največja dnevna višina snega je znašala 49 cm, snežni zameti pa so dosegli ponekod višino istega dne do 1 m. Bela odeja je pokrivala zemljo 92

dni, to je od včerajšega 14. decembra 1939 do 14. marca 1940.

V lanskim zimi je padlo v 27 padavinskih dneh 93 mm padavin. Snežna odeja je ležala na zemlji komaj 33 dni.

Najvišji značilni tlak je dosegel v letošnji zimi 756,2 mm, najnižji 710,1 mm, povprečni barometrijski pritisk 737,9 mm. Razlika med maksimalnim in minimalnim zračnim tlakom je znašala 37,1 mm. Razlika je bila tako velika zaradi tega, ker je barometer 14. do 15. marca globoko zdrknil zaradi prenaplno dvigajoče se temperature. Posledica je bila nevihta 15. marca v prvi popolnočni urah. Po nevihti je padlo spet nekaj novega snega, ki pa se v nižini ni dolgo obdržal.

Povprečna vlažnost je znašala v pretekli zimi 86,5%. Najbolj vlažen mesec je bil januar, najbolj suh pa marec. V vsej zimi je bilo jasnih dni komaj 9, pretežno oblačnih 26, zelo meglenih 5, malo meglenih pa 28 dni. Glede na vetrovnost je omeniti, da je bil najmirnejši mesec februar, dočim so bili zadnji zimski tedni že precej vetrovni.

cah dobljenih poškodb izkrmavel in umrl. Slanič in sicer zaradi obtožbe državnega spodarja Grajfonerja ter mu povedal, kaj se je v hlevu pripetilo. Prišli so orožniki, ki so Slaniča zaprli, truplo nesrečnega Čepeja pa so prepeljali v mrtvašnico.

Epilog te zadeve je bil danes dopoldne red malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča, pred katerim se je moral zagovarjati 38-letni hlapec Janez Salnič in sicer zaradi obtožbe državnega tožilca, da je zakrivil smrt pokojnega Čepeja. Pri razpravi se je obtoženi Slanič

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.- davek posebej.

Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

MALI OGLASI

»Slov Naroda«
umajo
siguren uspeh!

ZA VSAKO PRILIKO
najboljši in najcenejša oblačila
si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14.

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah Vam napravi z najnovejšim aparatom za ceno din 50.— »Salon Meriak«, Sv. Petra c. 76. 320

KLIŠEJE
ENO
VEČERJNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

POZOR!
Kupujem in prodajam rabljene čevlje, moške obleke in staro perilo. Klavžer, Vošnjakova 4. 860

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA IN FIZOL

nudi najceneje
SEVER & KOMP.
Ljubljana. 824

OREHOVA JEDRCA

sortiran cvetlični med in medicobite najceneje v
MEDARNI
Ljubljana, Židovska ul. 6. 18/L

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

MIZARKEGA POMOČNIKA

za boljša dela sprejme takoj Jamšek Robert, mizarstvo — Guštanj. 885

ARTISTIČNA ZADRUGA

v Zagrebu, Illica br. 31 — sprejema v izobraževanje v artistično plesni umetnosti talentirane začetnice in artistke, posreduje namestitve in skrbi za njihov napredek in socialno sigurnost. Za podrobnejše informacije se obrnite osebno ali pisмено na Artistično zadrugo, Zagreb, Illica 31. 887

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

STASA!

Vesele praznike! Torek dobiš pismo. Poljube. 888

ZADOVOLJSTVO

Dvignite danes pismo v upravi! 884

Dalmatinska vina

prvovrstna, naravna — odlikovana v Londonu in Parizu z zlato kolajno

po lastni ceni samo **Din 8.— za liter**
pri odjemu nad 10 litrov **Din 7.50 za liter**

Toči gostilna »JADRAN« — Florjanska ulica 33 in »NAŠ PODRUM« — Poljanska cesta 17
Vesele velikonočne praznike želi

Vladimir Miloč

Misterij žene, ki se NIKDAR NE POSTARA

Nobene gube, nobene brazde v 45. letu! Gladka, jasna in čista koža mladega dekleta! Videti je kakor tudež, a ima vendarle svoje znanstvene vzroke. To so magični učinki »Biocela« — presentiljivega odkritja glasovitega dermatologa. Biocel je dragocen naravni pomladilni element, ki ga mora imeti vsaka gladka in napeta koža. Zda je v vsaki tubi rožnate kreme Tokalon ter Vam redi in pomlajuje kožo ko spite. Vsako jutro ko se zbudite, ste videti mlajši. Gube in brazde so kakor izbrisane.

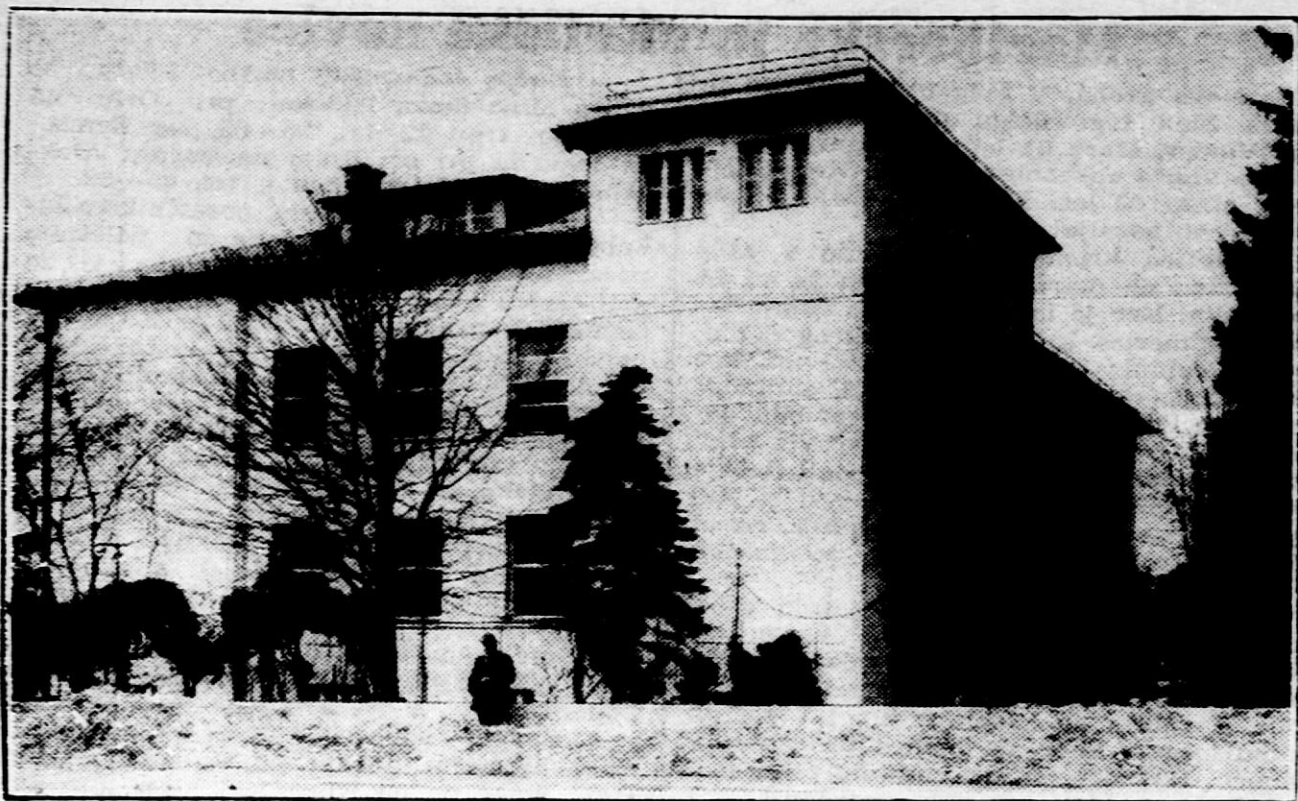
Cez dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (ki ni mastna), da napravite svojo kožo svežo in jasno, da Vam odstrani zajedalce in vso nesnago kože. Pomladite se za deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohlapnim mišicam lica. Rešite se uvenele polti. pridobite si spet jasno in čvrsto lice ter mehko lepoto iz dekliške dobe. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako se Vam denar povrne.

„Pri Levu“, Gosposvetska 16 Morske ribe:

Morski raki, lovrata, trlija, luben, arbut, zobatec, oslič, hst, lignje, San Piero itd. — Brodeto! — Primorske specialitete! Odlučna vina! — Posebnost: CRNOGORSKO »CRMNICKO«. Se priporoča

Leo Garzarolli

Preureditev šlajmarjevega doma bo končana sredi aprila

Ljubljana, 22. marca. Z razširitvijo sanatorija »Šlajmarjev dom«
be Ljubljana pridobila izredno mnogo v
zdravstvenem pogledu; predvsem bo pove-
čano število bolniških postelj, ki jih je v
vseh zdravstvenih zavodih v Ljubljani mno-
go premalo, razbremenjena pa bo zelo tudi
ženska bolnica, ki je vedno prenapolnjena,
ker bo sanatorij imel tudi porodniški od-
del.

Potreba po razširitvi sanatorija se je
kmalu pokazala in članstvo Trgovskega bol-
niškega in podpornega društva je takoj
zagovarjalo, čeprav se je prejšnja leta mor-
da komu zdelo, da se ne kaže preveč za-
dolževati z novimi investicijami. Razširi-
tev pa je bilo lahko zagovarjati, ker drage
sanatorijske naprave pri prejšnji tisti ure-
ditvi niso bile ekonomično izrabljene ter
je bila rešila precej višja kakor bo v raz-
širjenem zavodu. Vsega upoštevanja vre-
den razlog pa je bil seveda tudi, da je bil
sanatorij glede na število zavarovancev
TBDP pretesen.

Vendar so si morali zagovorniki poveča-
nja sanatorija mnogo prizadevati, da je

končno prišlo do odločilnih sklepov. Zava-
rovanci jim morajo biti zdaj še posebno
hvaležni, saj so bila stavbna dela oprav-
ljena po starih cenah. Zal, jih je evropska
vojna nekoliko prehitela, da si niso mogli
prej nabaviti tudi vsega inventarja, instru-
mentarja in aparatov. Vsi pa moramo bi-
ti zadovoljni, da so se dela lotili lani, kaj-
ti sicer bi ne bilo niti povsem zanesljivo,
da bi bil sanatorij razširjen. V teh časih
je večja težava z najemanjem posojil in
ljudje se mnogo težje odločijo za stavb-
ne investicije kakor so se lani.

Z zvišanjem stroškov se moramo sprijaz-
niti. Stroški za vso opremo so bili prora-
čunani na približno 35% celotnega proraču-
na. Koliko bodo izdatki višji zaradi podra-
ženega inventarja in naprav, zdaj še ni
mogoče točno ugotoviti, vsekakor je pa
treba računati, da je to blago zdaj dražje
do 25% kakor lani pred vojno. Stavbni go-
spodarji pa zaslužijo posebno priznanje, da
se jim je posrečilo nekaj prihraniti pri sa-
mih stavbnih delih. Proračunska vsota, ki
znša okrog 6 milijonov, bo nekoliko pre-
sežena, kar pa ni tako hudo. Glavno je, da

je sanatorij razširjen in da se jim je po-
srečilo končati večino dela po starih ce-
nah.

Lani je delo dobro napredovalo, tako da
je bil novi del sanatorija sredi januarja
uporaben. Delo je bilo tako organizirano,
da obratovanje sanatorija ni bilo ovirano
ter da so lahko sprejemali bolnike in oprav-
ljali operacije. Ko je bil novi del priprav-
ljen za vselitev, so se preselili vanj, da so
se zidariji lotili prezidav v starem delu. Tu-
di to delo je dobro napredovalo kljub zimi,
ker so delali v zaprtih prostorih. Adapta-
cijska dela so zdaj v glavnem že konča-
na. Če pojde vse po sreči in bodo prejeli
ob pravem času tudi opremo in kar se po-
trebuje, bo uporabno vse poslopje že sredi
prihodnjega meseca.

Ko bo sanatorij ves opremljen, bodo tu-
di definitivno notranje preuredili oddelke.
Nov bo porodniški oddelke. Bolnica za žens-
ke bolezni v Ljubljani ima 201 bolniško
posteljo, sprejema pa bolnice iz vse bano-
vine. Članice TBDP in žene zavarovancev
so se doslej morale zatekati v porodnišni-
co ženske bolnice, a pogosto so morale čakati
na sprejem do zadnjega trenutka. Ženska
bolnica je sprejela lani 2130 bolnic in
porodnic, kar je nedvomno mnogo pri ta-
ko majhnem številu bolniških postelj. Tu-
di v sanatoriju »Šlajmarjev dom«
je zdaj zdravilo mnogo bolnikov, 872, a bolniških
postelj je bilo samo 36.

V vseh ljubljanskih zdravstvenih zavodih,
skupno z mestnim zavetiščem za ome-
noge (256 postelj), je bilo lani 2531 bol-
niških postelj, kar je mnogo premalo, saj
se v splošni bolnici (948 postelj) zdravi-
lo ljudi iz vse banovine. S povečanjem
šlajmarjevega doma pridobi največ Ljub-
ljana, ne le zavarovanci TBDP, kakor
rečeno, poslej bo znatno razbremenjena
ženska bolnica, nekoliko bo pa povečanje
števila bolniških postelj v sanatoriju tu-
di vplivalo na splošno bolnico. S sanato-
riji sicer ne bo mogoče odpraviti težav
prenapolnenosti in zastarele splošne bolni-
ce, a s šlajmarjevim domom dobe vsaj
zavarovanci bolniške blaginje TBDP, kar
jim gre. Zasebno društvo je s to razširi-
tvi nudilo zgled, da bi država lahko tu-
di opravila svojo dolžnost, sezidala pri-
merno splošno bolnico, kar že tako dolgo
zaman zahtevamo.

skam ni treba gledati na lepoto, je Tibet.
Tam namreč namerajo deklicam takoj po
rojstvu obrezati, da so črne. — Glavni vzrok
poletne utrujenosti ni vročina, temveč več
vlag v zraku. — Po barvi glasu lahko
sodimo o duševni emociji, ki ga je pre-
budila. — V nasprotju s prejšnjimi počas-
nimi metodami lahko ugotovimo količino

vitamina B zelo hitro s pomočjo električ-
nega očesa (fotocelice). — Žile na hrbtu
roke so za vsakega človeka tako pomemb-
ne, da predlaga dr. Frickeisen iz Blesena,
naj bi njihove fotografije uporabljali za
identifikacijo zločincev namesto odtisov
prstov. Te žile so celo pri dvojčkih povsem
različne.

Razveseljiva bilanca zimskega sporta na Gorenjskem Tako lepe in na prireditvah bogate zime Gorenjci še niso imeli

Jesenice, 21. marca.
Letošnja smučarska sezona je v glavnem
namreč namerajo deklicam takoj po
rojstvu obrezati, da so črne. — Glavni vzrok
poletne utrujenosti ni vročina, temveč več
vlag v zraku. — Po barvi glasu lahko
sodimo o duševni emociji, ki ga je pre-
budila. — V nasprotju s prejšnjimi počas-
nimi metodami lahko ugotovimo količino

zvenecih imen in je danes najhujši kon-
kurent maratonce Francetu Smoleju.
V alpskih disciplinah je letos zablistel
mladi Tržičan Slavko Lukanc, ki je na zle-
tu gorenjskih smučarjev dosegel v smuču
prvo mesto. Njegovi izredno lepi uspehi pri
nadaljnjih smučarskih tekmah so pokazali,
da njegova zmaga v Tržiču ni bila slučajna,
ampak rezultat dolgega smotnega vzdrža-
nja in da se je z zmago v Tržiču uvrstil
med najboljši jugoslovanske smučarje v
alpskih disciplinah. Izredno dobro so letos
držali Skalaž Stanko Koblar, ki je v naj-
hujši konkurenci letos osvojil več prvih
mest, in član »Gorenice«
Jože Bertonec, ki se je uvrstil med elito naših tekmoval-
cev v alpskih panogah. Med mlajšimi se
je krepko uveljavil 14-letni Marjan Stare
(Gorenjec), ki je dosegel na zletu gorenj-
skih smučarjev v Tržiču v hudi konkuren-
ci I. mesto, ter Ilirijan Marjan Mešar
iz Ljubljane, ki je v medklubskem slalo-
mu na Ročici dosegel med elito mladih
smučarjev I. mesto.

Pri mednarodnih smučarskih poletih, ki so
se vršili na mamutski skakalnici v Pla-
nici, je izval pravdo senzacijo mladi Rudi
Finžgar iz Kroke, ki je gladko obstal po
skoku na 84 m. To je brez dvoma najlepši
uspeh, ki ga je kdaj dosegel naš skakalec
na tej gigantski skakalnici v takih okoliš-
činah in v tako kratkem času. Če bo mla-
di Finžgar tudi na srednjih skakalnicah
dosegel med drugimi našimi prvaki tak
uspeh, potem smemo pričakovati, da se bo
v nekaj letih na veliki skakalnici v Pla-
nici lahko kosal s skakalci svetovnih imen.

Iz zgodovine vžigalic Zasluga za izum vžigalic gre kemiku Kammeru iz Ludwigsburga

V nekaterih od sveta ločenih krajih upo-
rabljajo ljudje še vedno jeklene in kamnit-
ne vžigalnike, predhodnike naših lesenih
vžigalic. Do 19. stoletja se je ohranil ta
primitivni vžigalnik, Ozeke kosček jekla,
časih celo dobro pozlačen, je pritrjen na
bronastem ali zlatem držalu. Tak žepni
vžigalnik je bil v 18. in 19. stoletju prak-
tično, obenem pa dragoceno darilo. Eno
najlepših spominskih daril so bile vrečice
iz sukna, usnja ali svilne, v njih pa pipa in
kresilni kamen odnosno vžigalnik.

Z napredkom v spoznavanju prirodnih
ved so prišli ljudje v 18. in 19. stoletju na
različne načine umetnega prižiganja ognja.
Tako so izumili žagalno zrcalo, pnevmati-
čen in galvaničen vžigalnik, elektro-
pnevmatične vžigalice itd. O teh vžigalni-
kih se pripoveduje, da so bili sicer dragi,
toda zelo udobni in zanesljivi. Še zdaj na-
letimo pri premožnih rodbinah ali v muze-
jih na različne okrasne vrste takih vžigal-
nikov. A to so samo še starinski ostanki.
Kemiki so jeli posvečati večjo pozornost
tistim vžigalom, kjer je bila vnetljiva
snov pritrjena na lesene paličice. Pri tem
so se vžigala lahkorogovita telesa, kakor
žveplo. Prvo tako vžigalo je izumil leta
1812 Schangel. Tudi že Bertholet je iz-
umil leta 1806 pravo vžigalo, narejeno
iz smekovega lesa. Dolga je bila 2 in pol
palca, paličica je bila na koncu prevlečena
s kalijevim kloratom in z žveplom. Če je
pa pomočnik človek paličico v žveplovo ki-
slino, se je vnela, ko jo je potegnil. Te
vžigalice so bile pa drage. Leta 1812 je
veljalo 100 takih vžigalic nad šest dolarjev.
V času, ko se je pričela doba lesenih
vžigalic, so invalidi pripravljali paličice za-
nje. Za 100 kosov so dobivali 30 krajcarjev.

Dunajčan Werthofer je konstruiral oblič-
s katerim se je dalo v desetih minutah iz-
delati 500 paličic. Pogosto so pa rabili vo-
ščene. To so bila vlakna iz volnene preje,
pomočena na enem koncu v vosk, na drug-
tem koncu pa v žagalno snov. Pa tudi
te primitivne vžigalice še niso mogle za-
dovoljiti človeka. Boljši rezultat so pria-
kovali od fosforja, ki ga je v 17. stoletju
izumil neki beneški trgovec. Fosfor je
postal zelo važen pri izdelavi vžigalic. Leta
1832 sta izumila dva Angleža boljše vrste
vžigalic, ki sta jih nazvala »lucifer ma-
tches«. Počasi so prišli ljudje do spoznanja,
da je treba prevleči z žagalno snovjo ko-
nece paličice in jo prižigati s trenjem ob
trdo telo. In zopet so segli po fosforju.

Zasluga za izum fosfornih vžigalic gre
kemiku Kammeru iz Ludwigsburga. Nje-
ga lahko smatramo za ustanovitelja se-
danje industrijske izdelave modernih vžig-
galic. Toda prvotne vžigalice so bile ne-
varne. Šele leta 1845 je izumil Schrötter
rdeč fosfor, ki ni strupen. Tako so nastale
vžigalice, kakršne uporabljamo zdaj.

Hanko, finsko pristanišče

Mesto Hanko ali Hangö, kakor ga ime-
nujejo svedji, je prišlo zdaj s pristaniščem
in okoliškim ozemljem vred za 30 let v
najem sovjetske Rusije. Mesto stoji na
rtici Hankoniemi in že leta 1270 je bilo
znano kot pristanišče. Navzile temu pa
spada med mlajša finska mesta, ker usta-
novljeno je bilo šele leta 1874, ko se je
blizu dograditvi železniška proga Hyvinkää—Hanko. Zdaj je to industrijsko mesto,
ki je zaslovelo enako po svoji kamnoseški
industriji, kakor tudi po svojem izbornem
suhem sadju in tovarnah za umetne ma-
ščobe. Tu je tudi baza velikega ribiškega
brodovja, ki od leta 1930 vsako leto krene
v polarne vode na ribolov okrog Islanda.

Pristanišče v Hanko je najpomembnejše
finsko pristanišče in država ga je pridno
izpopolnjevala. Razmeroma ugodno pod-
nebje in topla voda sta napravila iz Han-
ko tudi pomembno letovišče. Tu živi okrog
8000 prebivalcev, med njimi tri četrtine
svedov, glavni del mesta leži na južni
strani železnice, širok, modern bulvar vodi
od kolodvorov k spomeniku neodvisnosti, ki
so ga postavili v spomin na izkrcanje
nemške balistične divizije 3. aprila 1918 med
vojno za svobodo. Iz Hanko so prodirale
te čete proti Helsinkih. Moderno magi-
stratno poslopje, zgrajeno leta 1926 je delo
znanih arhitektov Lindgren in Liljequist.
Na griču nad mestom stoji rdeča cerkev,
delo arhitekta Ahrenberga iz konca pre-
teklega stoletja, in pa vodovod s pečarnim
stolpom, od koder je krasen razgled. Velik
okraj vil je namenjen letoviščarjem. Mesto
je obkroženo z otoki, na katerih se še vi-
di ostanke starih trdnjav, zgrajenih leta
1789 in uničenih po Rusih med krimske
vojne leta 1854, šest kilometrov južno od
mesta ob morju stoji morskimi svetilnik Oko
Hankoniemi, zgrajen leta 1815 in znova
zgrajen leta 1862 na otoku Majakkamas.

Naše Kolašice marljivo delajo

Kolo jugoslovanskih sester je imelo v nedeljo občni zbor

Ljubljana, 22. marca.
V mah dvorani v Kazini je bil v nedeljo
dopolnjen edini občni zbor »Kola jugoslo-
venskih sester«
v Ljubljani, ki so mu
prisostvovala poleg članice osrednjega dru-
štva tudi številne zastopnice podružnic iz
drugih krajev Slovenije. Zborovanje je
otvorila predsednica ga. Ferdinanda Majar-
monova, ki je takoj uvodoma predlagala,
da se odposljetja z zbora vdanostni brizo-
javki Nj. Vel. kralju Petru II. Nj. Vel.
kraljici materi Mariji in pozdravna brizo-
javka glavnemu Kolu v Beogradu, kar je
bilo soglasno in z navdušenjem sprejeto.

V nadaljnjem je predsednica izrazila za-
hvalo za pomoč ministrstvu za socialno
politiko, banki upravi, mestni občini ter
vsem, ki so tudi lani podpirali plemenita
stremjenja organizacije. Posebno toplo se
je predsednica spomnila plemenite pokoi-
ne žene, nepozabne prve kolašice, sestre
Franje Tavčarjeve in pa nedavno umrle
sestre ge. Trampužve, katerih spomin so
zborovalke počastile z vzklikom »Slava!«
Kolo jugoslovanskih sester je kljub današ-
njim negotovim in nemirnim časom, ko
nam skrbi prehajajo v vsakdanje življenje,
tudi v preteklem poslovnem letu skušalo
po svojih najboljših močeh uresničiti svoj
program. Res je tudi doseglo prave lepe
uspehe. Kakor vsako leto je bila največja
skrb organizacije, da pomaga raznim si-
romašnim rodbinam, dijakom in posamez-
nikom. Kolo je podprlo tudi naše obsejne
podružnice, ne sicer v taki meri, kakor se
je sprva nameravalo, ker je imelo neka-
tere nepredvidne izdatke za dečji dom v
Kraljevi, vendar pa je upati, da bo v pri-
hodnje lahko razdelilo izdatnejše podpore.
Delo Kola ni bilo omejeno samo na krog
ožjega društvenega poslovanja, temveč so
se članice radevolje odzvale vabilu za so-
delovanje tudi na širšem polju domoljub-
nosti in človekoljubja. Na koncu svojega
govora se je ga. predsednica prisrčno za-
hvalila za njihov trud vsem sestram, zla-
sti pa s. Likozarjevi za njeno desetletno
neprekinjeno delovanje in za vodstvo dru-
stvenih blaginje. Obširno tajniško poročilo
je podala ga. Bela Šubičeva. Iz njenega
poročila je razvidno, da ima Kolo JS 31
podružnic in 28 poverjenistev. Matično

društvo je včlanjeno z vsemi podružnicami
v Jugoslovanski ženskem savezu v Beo-
gradu in ima s tem vsaka podružnica
pravico do glasovanja. Članstvo Kola je
v preteklem letu naraslo za 150, kar je
samo na sebi lep uspeh.

Največjo pozornost in skrb je Kolo le-
tos posvečalo našim obsejnim podružni-
cam. Otroci z njihovega območja so bili
sprejeti v počitniške kolonije brezplačno,
deloma pa po zelo nizkih pristojbinah.
Velika je bila tudi skrb za revne dijake,
ki jim je Kolo omogočilo študij, jim pre-
skrbelo brezplačno hrano ali stanovanje.
Za božične praznike so Kolašice poslate
v obsejne kraje veliko zavojev obleke in ži-
vil. Ob priliki materinskega dne v majni-
niku, je Kolo obdarilo veliko število mater,
deloma z denarjem, deloma z živilom.

Največ veselja nudi Kolo zdajva po-
trebni mladini v svojem dečjem domu v
Kraljevi, kamor je tudi letos poslalo 101
deklino in 61 dečka. Za praznik Ujedinje-
nja je Kolo obdarovalo 50 starih revnih
Ljubljančanov. Eno največjih obdaritev pa
je vsakoletna božičnica, ki je bila tudi
lani prav lepa in izdatna. Vsak obdarova-
nec je prejel najmanj za celo obleko kalce
ali pa obutev. Hvaležnih src so odhajali
obdarovanci z zavestjo, da Kolo vedno ra-
de volje pomaga bednemu človeku.

V okrilju Kola so se vršile lani še druge
pridne delatnosti, več predavanj sodobnega
značaja.

Poročilo o Dečjem domu Franje Tavčar-
jeve v Kraljevi je podala ga. Ferjanci-
čeva. Organizacija beleži za dečji dom v
preteklem letu zelo velike izdatke, ker je
bilo nešteto popravil. Kolo je moralo na-
jeti posojilo, ki ga ni še izplačalo. Lani je
bil obisk gostov zaradi skrajno slabega
vremena konec maja in v prvi polovici ju-
nija znatno manjši, kakor se je pričako-
valo. V burnih septembrskih dneh je bil
dom tudi maloštevilno obiskan. Ker je
dom sedaj lično preurejen, je želeli, da bi
ga v l. 1940 posetilo večje število gostov
in kolonistov.

Blaginjsko poročilo je podala ino pre-
moženskem stanju Kola jugoslovanskih
sester je poročala ga. Anica Likozarjeva,
nakar je predsednica nadzornega odbora

ga. Nika Fleretova predlagala odboru raz-
rešnico, ki je bila sprejeta soglasno.

Na res lepo uspelo zboru so poročale
še o delovanju podružnic delegatke, nakar
je bil zbor zaključen.

Omožene študirajo lažje

Najboljše sredstvo za uspeh v študira-
nju je omožiti se. Tako pravi Eliza Fay
Ware, slušateljica filozofije na Rarcliffe
College v Cambridgeu v državi Massa-
chussets. Ona je ena izmed petih najbolj-
ših študentk v kolegiu in svoj uspeh po-
jasnjuje enostavno.

Bolje študira študentka, če je omožena.
Če je sploh kakšna dobra metoda uspeš-
nega študiranja, je gotovo ta. Ko sem štu-
dirala v New Yorku se mi tudi ni godilo
tako dobro. Zdaj mi gre mnogo lažje. To
je tudi razumljivo, kajti zakonska žena
rabi mnogo manj časa za družabne zabave
in ples kakor dekle. Žena pride z uni-
verzno domov in se začne takoj učiti. To
je velika prednost mirnega zakonskega
življenja.

Zanimivosti

V Konstanci ob Bodenskem jezeru živi
baje edini izdelovalec edinstvenega glasbila
antične lire. Izdelal jih je že 700 v štirih
vrstah — sopranske, altne, tenorske in
basovske. — Radijski aparat lahko pazi na
majhne otroke. V predalček v otroški sobi
namestimo grafolov, ampion pa v sobi,
kjer se mudi mati. Tako sliši mati vse, kar
se godi v otroški sobi. — V Združenih
državah röntgenizirajo tudi pnevmatike:
nove, da najdejo skrite napake, ki jih je do
90%, obrabljene pa, da morejo odstraniti
iz njih tuja telesa. — V Angliji so ugotovi-
li, da imajo ljudje vedno daljše noge. —
Za najstarejše mesto na svetu velja Tepe
Gavra v Mezopotamiji, ki je prvotno
približno pred 6000 leti. Nedavno so pa na-
šli ameriški geologi v Iranu razvaline, ki
utegnejo biti starejše še za 2000 do 4000
let. — V Združenih državah je zdaj opera-
cija slepica moda in jeli so razmišljati o
tem, da bi operirali že vsakega dojenčka.
— Morda edini kraj na svetu, kjer žen-

bo živela samo nekaj ur, so zatrjevali — in
mati ji bo sledila v grob, če ji ne boste mogli prikriti,
da je otrok umrl.

Neke noči, ko sem bil sam pri svoji ženi s stre-
žnico, sva morala odnesti od speče matere ubogo
drobno telesce, ki se je — ah — že ohlajalo. — Kaj
poreči Laurenci, ko se prebudi in ko bo zahtevala
svojo hčerko? Prazni izgovori ali molk bo morda
smrten udarec za ta izčrpani organizem. Nesrečnica
bi se predobro razumela, kaj se je zgodilo. Bil sem
ves iz sebe. In ko je bil moj strah na vrhuncu, so
mi nanekrat sporočili, da je prišel nekdo, ki hoče
govoriti samo z menoj. Bil je Mathias. Sporočil mi
je, da je Mauricetta rodila hčerko in vprašal me je,
kam naj položi otroka, da bi ga čim prej našla graj-
ska služkinca. — Kje je? — sem vzkliknil tako,
da se je Mathias kar ustrašil. Povedal mi je, da je
pustil otroka dobro zavitega na varnem mestu v suhi
travi. Bil je čas kosnje. Noč je bila topla. — Po-
čakaj, da se vrnem, — sem dejal. — Očedeš me tja.
— Vas, gospod markiz? — In že sem odšel z mor-
narjem, pod raševinastim plaščem sem nesel svojo
mrtvo hčerko. Kako grozen trenutek! Če bi bil
lastnoročno zadavil nedolžnega otroka, bi se ne bil
trudil bolj. Dejal sem Mathiasu: To je zavitek, da
bi se nihče ne čutil, če bi me videl prihajati z obte-
ženimi rokami. Sam položim tvojo hčerko na pri-
meren kraj. Mathias je molčal. Bil je zadovoljen
videč, da sam za vse skrblim. Žuril se je, da bi čim
prej zapustil okolico gradu. Vrnil se je k svoji ma-
teri, strašni starki, zmorni ubiti svoje otroke, ko

so izgubili čast, in sporočil ji je, da je vse v redu
in da je pokora za njegov greh v polni meri storjena.
Čim sem v jasni noči zagledal kup sena z belo liso
spodaj, sem odlovil mornarja. — Pojdi, Mathias.
Jaz vzamem tega uboga kričaka. Od tega trenutka
bo na varnem. Položim ga na prag stranskih vrat,
skozi katera hodi sluga po zdravniku in takoj po-
šljem po zdravnika, ki je oddaljen od tu dve uri.
Ni mogoče, da bi sluga otroka ne našel.

— Ali hočete, da vas rešim tega zavitka, ker je
narejeno to samo za oko? — je dejal. — Ni treba, —
sem odgovoril. — Pojdi, fant moj, in ne beli si več
glave s tem. — Jutri se odpeljem v daljno tujino, —
je odgovoril, toda povsod bom vaš udani sluga do
svoje smrti. Bog vas varuj, gospod markiz. — In od-
hiti je.

Vse drugo lahko uganete sami, Gaetana. Zamenjal
sem mrtvega otroka za živega. In čez nekaj ur so
našli moji ljudje trupelce pri enem izmed vhodov
v park. Ko se je markiza de Valcor zdrnila, je
dihalo v njen obraz drobno nežno bitje, toplo v
svojem nedolžnem življenju. Mati je bila rešena.
Ljubil sem svojo ženo, Gaetana. Takrat vas še nisem
znova videl, ljubil sem jo tem bolj, ker sem hotel
temeljitje izbrisati si vašo podobo iz spomina.
Otrok, ki mi je bil vrnil Laurence, je postal v dvojnem
pomenu moja hči. In nikoli — razumete, nikoli
tista, ki nosi moje ime, ne bo zvedela za zvižajo,
ostudno ali plemenito. Sodite kakor hočete, v tisti
noči nisem razmišljal. Planil sem k rešitvi kakor
plane človek v ogenj, da mu iztrga drago bitje.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Ne bojte se ničesar, mati Gaelova, — je dejal
stari kmetici. — Nihče ne bo zvedel, da je »Nedol-
žna«
prekršila brez svoje volje — uboga žena! —
žalost, ki jo nosi v svoji duševni bolezni in ki jo
dela skoraj svetnico v očeh praznovernih mornarjev.
Nihče ne bo zvedel za zločin vašega sina Mathiasa.
Kar skrivajte še naprej Mauricetto, da ne bo
— Če pa postane to pretežko, poročimo, da je bolna in
pošljem jo k zanesljivim ljudem.
— Zanesljiva sem samo jaz, — je dejala Mathu-
rina. Obdržim svojo snaho in sama ji bom pomagala
pri porodu. Jamčim za to, da pride otrok na svet,
ne da bi kdo kaj slutil. Toda potem, kaj storimo
potem?
— Pošljete mi otroka, — je dejal markiz. — Ma-
thias ga lahko skrivaj prinese v Valcor. Upam, da
je pripravil popraviti svojo napako.
— Brez vsakega dvoma. Pomaga mi igrati po-
trebno komedijo. Ker je njegov brat Yves daleč,

v državni mornariški službi, lahko dom Gaelov
ohrani svojo tajno.

— Dobro. Uredimo torej vse tako, da najdejo
Mauricettinega otroka moji čuvaji pri eni izmed
mrež Valcora. Ljudje bodo mislili, da je vlačuga po-
ložila h grajskemu zidu nedolžnega otročka. Nihče
ne bo zvedel, kdo je njegova mati, poskrbel bom za
njegovo vzgojo. Lahko boste sledili življenju tistega,
ki bo nezakonski otrok, vendar pa vaš vnuk. In čast
Gaelov bo rešena.

— Tako sredstvo sem odkril, — je nadaljeval Val-
cor, — da bi olajšal razumljivo žalost. Kako bi
bil mogel slutiti nečuvno igro usode, ki je odgodila
to banalno dejstvo do najromantičnejšega razvoz-
ljanja.

Nekaj tednov pozneje je legla Laurence v poro-
dniško posteljo. Še nikoli ni plačala mati svojega
materinstva s strašnejšimi mukami. Misli sem, da
se bo meni samemu omračil um, ko sem videl to
trpljenje. Napočil je trenutek, ko je bilo treba
— da se izrazim točno — siloma iztrgati plod iz tega
ubogega, v bolečinah zvijajočega se nedrja. Žrtvo-
van je bil otrok, ki je čudežnim potom še dihal, ko
so ga iztrgali iz telesa. Bila je hči in vsi znaki so
kazali, da ne bo ostala pri življenju. In vendar je
en sam pogled na to ubogo bitje ohranil pri življenju
nesrečno mater, čeprav so zdravniki dvomili, da jo
bo mogoče rešiti. V silni izčrpanosti jo je menda
priplepalo na življenje edino čustvo, edina misel
na otroka, ki ga je imela vedno pri sebi. Zdravniki
so zaman naročali, naj ga ločimo od nje. Hčerka